

Protokół

13. posiedzenia, 6. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. lipca 1901 roku.

Początek o godzinie 10 minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Andrzej Potocki, Mieczysław Urbański.

Obecnych posłów 131.

Ze strony Rządu c. k. Radea Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół jedynastego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół dwunastego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania wniesionych interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

I n t e r p e l a c y a
do Pana c. k. Komisarza rządowego.

Na skutek petycji Reprezentacji powiatu tureczańskiego do Wysokiego Sejmu w r. 1896 wniesionej i przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 4. lutego 1896 popartej — c. k. Namiestnictwo reskryptem swym z dnia 24. lutego 1900 L. 91.474 zezwoliło na założenie nowej apteki publicznej w Bo-

ryni po powiecie turezańskim (z zastrzeżeniem, że otwarcie tej apteki ma nastąpić po obsadzeniu lekarza okręgowego w Boryni).

W zastosowaniu się do powyższego reskryptu c. k. Namiestnictwa — Wydział Rady powiatowej turezańskiej natychmiast poczynił kroki do obsadzenia posady lekarza okręgowego w Boryni i na mocy uchwały tegoż Wydziału z dnia 18. maja 1896 l. 695, posada ta została obsadzoną i jeszcze od d. 1. lipca 1896, lekarz okręgowy w Boryni stale przebywa i urzęduje.

O tem obsadzeniu posady lekarza okręgowego w Boryni — powiadomione zostało c. k. Starostwo w Turce w celu rozpisania konkursu dla nadania koncesyi na założenie apteki w Boryni.

Dotychczas jednak nie ma w tej sprawie żadnego stanowczego załatwienia, a co najważniejsza, że apteki w Boryni jak nie było, tak nie ma, przez co ludność okręgu sądowego boryńskiego doznaje często smutnych wypadków, zaś lekarz okręgowy w Boryni nie jest w stanie udzielać mieszkańcom swego okręgu skutecznej pomocy.

Wobec tego zapytuję Pana c. k. Komisarza rządowego:

1) w jakim stadyum znajduje się obecnie sprawa założenia apteki w Boryni?

2) czy i kiedy apteka w Boryni, która jest niezbędnie tamże potrzebna, — utworzoną zostanie?

Interpelant:

Osuchowski mp.

Stan. Wybranowski, Kostheim, Szwed, Kramarczyk, Warzecha, Potoczek, Data, Maryewski, Trzeciecki, Binder, Theodorowicz, Klemensiewicz, Jugendfein, Vivien.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Komisarza rządowego.

Trzy dni temu wniesioną została interpelacya wyrażająca obawę, że pod osłoną żandarmeryi węgierskiej ma być na terytorium spornem przy Morskiem Oku, zbudowany posterunek dla żandarmeryi, a już jak się zdaje fakta dowiodły, że te obawy były uzasadnione.

Nadszedł bowiem telegram prywatny następującej treści:

„Austryacka żandarmerya wstęp na Żabie nam wzbrania — szesnastu żandarmów węgierskich asystuje strzelcowi i leśnemu Hohenlohego. Przybyć ma więcej żołnierzy z Nowej wsi do Morskiego Oka dla stawiania domu“.

O ile by ta wiadomość miała się potwierdzić, toby stan rzeczy przedstawiał się o wiele groźniej, niż w poprzedniej interpelacyi.

Galiccyjscy żandarmi, wzbraniają tutejszej ludności wstępu na galicyjskie terytorium, aby ułatwić węgierskim żandarmom wybudowanie posterunku na ziemi spornej, zanim sąd polubowny, na który się oba rządy zgodziły, jakkolwiek wyrok wydał.

Wobec tego podpisani zapytują:

1. Czy fakta podane w przytoczonym telegramie znane są J. E. Panu Namiestnikowi?

2. Co zamierza uczynić, jeżeli podana wiadomość okaże się prawdziwą, aby uchronić kraj przed gwałtem, tym oburzającym uczucia sprawiedliwości i poczucie narodowej godności?

3. Jak ma być wytlómaczonem i usprawiedliwionem postępowanie austriackich

żandarmów, dopomagających jeszcze do naruszenia granic kraju?

Interpelujący:

A. Potocki mp.

Zd. Tarnowski, Stadnicki, J. Puzyna, Kozłowski, Korytowski, Lubomirski, Męciniński, Pilał, Rozwadowski, Krzysztofowicz, St. Niezabitowski, Jordan, W. Dzieduszycki, Potoczek, Zoll, W. Kraiński, Milewski, Kramarczyk, Skalkowski, Trzeciecki, Żardecki, Urbański, Bernadzikowski, Krempa, Styła, Milan, Rotter, Sredniawski, P. Jędrzejowicz, Romanowicz, Dąbski, Hupka, Klemensiewicz, Paszkowski, Vayhinger.

I n t e r p e l a c y a

posła Krempey i tow. do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego w sprawie utworzenia gimnazjum lub szkoły realnej w Mielcu.

Dnia 27. lutego 1899 uchwalił Wysoki Sejm krajowy wezwanie do Rządu, ażeby projektowane dla zachodniej Galicyi gimnazjum otworzył w Mielcu. Rywalizacya Dębicy doszła do tego, wykorzystawszy tę chwilę i zamiast uchwały stać się zadość, uznało ministerjum oświaty, przy poparciu stronnictwem c. k. Rady szkolnej krajowej, szkołę średnią w Dębicy, lubo większość Wysockiego Sejmu krajowego przyjęła uzasadnione argumenty przemawiające za Mielcem. Powiat mielecki i okolica została pokrzywdzoną, pomimo wszelkiej ofiarności i zapału, jakie postanowiono w celu uzyskania szkoły średniej, choć wprawdzie zakładanie szkół należy wyłącznie do Skarbu państwa.

Zamiast szkoły średniej w Mielcu otrzymaliśmy rezolucyę uchwaloną jednoznacznie przez Wysoki Sejm z dnia 28. kwietnia 1899, która brzmi „Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak najrychlej założył w powiatowem mieście Mielcu szkołę średnią t. j. gimnazjum lub szkołę realną“.

Wobec czego godzi się zapytać Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza jako zastępcę c. k. Rządu, czy i kiedy upragnione nadzieje odniosą pewien skutek, a ludność, okoliczna dozna zaspokojenia, że gimna-

zyum lub szkoła realna w myśl rezolucyj z dnia 28. kwietnia 1899 otworzona została w Mielcu.

Interpelant:
Krempa mp.

Bernadzikowski, Milan, Bojko, Styła, Średniawski, Winniczuk, Kramarczyk, Nokowski, Warzecha, Potoczek, Okuniewski, Oleśnicki, Data, Wójcik.

I n t e r p e l a c y a

pośla Krempy i tow. do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego w sprawie niesłusznie i bezprawnie wymierzonego podatku Magdaleny Weber z Reichsheimu przez Starostwo w Mielcu.

Już od dłuższego czasu kwestya ściągania podatków bezprawnym sposobem przez c. k. starostwo mieleckie jest na porządku dziennym i nie można doprowadzić do tego, by krzywda kontrybuentom się nie działa i fiskalizm w naszym powiecie w szczególności, a w kraju w ogólności nie był czynnikiem powszechnej demoralizacji; jako dowód niechaj posłuży następujący przykład:

Jakób Weber i Magdalena wybudowali w roku 1878 dom mieszkalny w gminie Reichsheim. Ówczesny przełożony gminy Henryk Flat podał dom Jakóba Webera do c. k. Starostwa, celem opodatkowania wyznaczając nr. 53 dla tego domu. W następnym roku, objął urząd przełożonego gminy Jan Schmidt, który nie sprawdził sam rzeczy, podał powtórnie jeden i ten sam dom Weberów do c. k. Starostwa celem opodatkowania, wyznaczając dla tego domu inny numer, bo nr. 48. Wskutek takiego niedokładnego urzędowania dwóch wspomnianych wójtów podatek domowo-klasowy dla Jakóba Webera został wymierzony z dwóch domów, z których tylko jeden tj. nr. 53. od roku 1878 do dziś posiada, opłacając regularnie podatki.

Z tego stanu rzeczy, przypisany podatek z drugiego nieposiadanego domu, który w gminie wcale nie istniał, i z tej pomyłki, narosła od tylu lat zaległość po-

datku domowo-klasowego do wysokości 40 zł. w. a., do zapłacenia której Magdalena Weber jest najniesprawiedliwiej zmuszoną.

Jakób Weber jest zagrodnikiem, ma 6-ro drobnych dzieci, wyemigrował z nędzy do Ameryki, a Starostwo mieleckie nie poczuwa się do obowiązku bezprawnie nałożonego podatku odpisać, lubo wszelkich wyjaśnień, próśb, urgensów, doniesień egzekwuje biedną Magdaleny Weber, jak to miało miejsce, że w marcu 1901 egzekutor zabrał jej ostatnie cielę.

Naczelnik gminy Jan Kurz pod dniem 14. marca 1901 znów doniósł c. k. Starostwu o pomyłce, i że dwóch domów Magdalena Weber nie posiada, ale jak na dawne doniesienia etc., tak i na to ostatnie nie ma odpowiedzi, ani stosownego zarządzenia, ani spodziewać się go można

Tak się w powiecie mieleckim ściągają podatki pod okiem c. k. Starostwa w Mielcu, gdzie ogół ludności, zwłaszcza lud włościański żyje pod przygnębiającym wrażeniem, zostawiony na łaskę i niełaskę organów rządowych Jest to fakt jeden z wielu.

Zważywszy, że takie postępowanie Urzędów podatkowych jest nie na miejscu, za które to nadużycia funkcyonaryusze powinni być do odpowiedzialności pociągnięni.

Zapytujemy tedy Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego, czy nie uznałby za stosowne pouczyć organa sobie podwładne, że z domu jednego dwa razy ściągając podatek nie wolno, i czy nie raczy nakazać c. k. Starostwu w Mielcu odpisanie podatku domowo-klasowego z nr. 48 Jakóbowi i Magdaleny Weberom, którego nie posiadali, ani posiadają, i uwolnić tych biedaków od szykan egzekutywnych, nadto, czy nie należałoby wydać stosowne rozporządzenie wszystkim władzom skarbowym w celu obalenia stronniczego systemu fiskalnego w kraju.

Lwów, 5. lipca 1901.

Interpelant:
Krempa w. r.

Wójcik, Kramarczyk, Średniawski, Styła, Milan, Bojko, Winniczuk, Data, Okuniewski, Potoczek, Warzecha, Bernadzowski, Nowakowski, Oleśnicki.

Marszałek oznajmia, iż interpelacye te odstąpi p. Komisarzowi rządowemu i wzywa sekretarza do odczytania petycyj wniesionych po dzień 5. lipca 1901 roku.

Sekretarz p. A. Potocki odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 5. lipca 1901 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji administracyjnej Ls: 2262, 2270, 2271, 2387 do 2390.

Wydziałowi krajowemu Ls: 2263, 2264, 2268, 2269, 2272 do 2275, 2351, 2353, 2354, 2358, 2360.

Komisji szkolnej Ls: 2265, 2267, 2278, 2352, 2355, 2356, 2357.

Komisji przemysłowej Ls: 2266, 2359, 2392.

Komisji dla włości rentowych Ls: 2279 do 2349.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls: 2350, 2393.

Komisji gminnej Ls: 2361 do 2386.

Po odczytaniu petycji Ls: 2354 Boleśława Górskiego b. kraj. wędrownego nauczyciela o odprawę przemawia p. Stadnicki popierając tę petycję.

Sekretarz p. A. Potocki odczytuje spis dalszych petycji wniesionych po dzień 5 lipca 1901 roku, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Średniawskiego w sprawie ułatwień przy udzielaniu kredytu hipotecznego.

Marszałek oznajmia, iż ten punkt porządku dziennego odpada z powodu chwilowej nieobecności wnioskodawcy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce koncesyi do pobierania opłat mytni-

czych na drodze gminnej I. klasy Świątniki-Swoszowice.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce koncesyi do pobierania opłat mytnicznych na drodze gminnej I. klasy Świątniki-Swoszowice.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze gminnej I klasy Świątniki-Swoszowice Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce jako władzy zarządzającej a to na rzecz tej drogi z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5 lipca 1897 d. u: k. Nr. 43 przy pomocy pobieranego w myśl §. 32 tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconej drogi w dobrym stanie. Na wypadek zaniedbania, przez Wydział powiatowy utrzymywanej drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń, wskazanych w §. 35 ust. 2 i 3 wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta drogowego i mostowego pobierać należy łącznie na jednej stacyi według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 8 (ośm) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, cieleta zaś, zrebietta, owce, kozy i świny do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc* poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie obszarowi dworskiemu w Piekarach koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłę między Piekarami a Tyńcem.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Piekarach koncesyi na pobór opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłę między Piekarami a Tyńcem.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się obszarowi dworskiemu w Piekarach prawo do pobierania myta od przewozu przez rzekę Wisłę między Piekarami a Tyńcem pod warunkiem utrzymania przedmiotu omyconego

w dobrym stanie i własnym kosztem, z zastrzeżeniem, że analogicznie do postanowień zawartych w §. 38 ust. 12, ustawy drogowej z dnia 5 lipca 1897 dz. u. kr. Nr. 43 w razie niedopełnienia tego warunku, uprawniony będzie Wydział powiatowy do objęcia za zgodą politycznej władzy powiatowej przedmiotu omyconego w bezpośredni zarząd własny na koszt i niebezpieczeństwo obszaru dworskiego.

Art. II.

Opłaty mytnicze pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem wyjąwszy woźnicę przy zaprzęgu wierzchem jadącego 4 (cztery) h.;

b) od jednego konia, idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 10 (dziesięć) h.

c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 4 (cztery) h.;

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 10 (dziesięć) h.;

e) od jednego cielęcia, niemającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 4 (cztery) h.;

W czasie wezbrania Wisły, w czasie burzy, płynienia kry i lodów opłata mytnicza pobierana będzie podwójnie.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zastosowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc* poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Wydziałowi powiatowemu w Myślenicach koncesyi do pobierania opłat mytniczych od dwóch mostów na rzece Skawie i potoku Bystrzance u Bystrej.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Myślenicach koncesyi do pobierania opłat mytniczych od dwóch mostów zbudowanych w Bystrej na rzece Skawie i potoku Bystrzance przy drodze gminnej I. klasy Bystra-Osielec.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania myta od dwóch mostów zbudowanych w Bystrej na rzece Skawie i potoku Bystrzance przy drodze gminnej I. klasy Bystra-Osielec, Wydziałowi powiatowemu w Myślenicach jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tych mostów z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 dz. u. k. nr. 43 przy pomocy pobieranego w myśl § 32. tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconych mostów w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania przez Wydział powiatowy utrzymywanych mostów zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35. ust. 2 i 3 wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy na jednej stacyi od obu mostów, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 8 (ośm) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h.;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub więzionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu teje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc* poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisji dla włości rentowych o spra-

wozdaniu Wydziału krajowego w tym przedmiocie.

Marszałek oznajmia, iż ogólna rozprawa została zamkniętą i udziela głosu p. sprawozdawcy.

Przemawia sprawozdawca p. Pilat.

Marszałek oświadcza, iż nikt z posłów nie wniósł na przejście do porządku dziennego nad wnioskami komisji.

Przemawia p. Oleśnicki i oświadcza, iż podobny wniosek uczynił na poprzednim posiedzeniu.

Marszałek konstatuje na podstawie stenogramu, że wniosku podobnego na przejście do porządku dziennego nad wnioskami komisji p. Oleśnicki nie postawił, lecz udziela mu głosu jeżeli tego sobie życzy.

Przemawia p. Oleśnicki i stawia formalny wniosek na przejście do porządku dziennego nad wnioskami komisji.

Izba bez rozprawy odrzuca wniosek powyższy p. Oleśnickiego.

Sprawozdawca czyta:

I. Cel ustawy.

§ 1.

Celem zachowania i utrzymania istniejących, żywotnych, posiadłości (gospodarstw) rolniczych średnich rozmiarów i przyjsia z pomocą tworzeniu takichże posiadłości w warunkach gospodarczo zdrowych, zapewniających ich dalsze istnienie i rozwój, udzielać będzie kraj właścicielom takich gospodarstw istniejących lub nabywcom takich gospodarstw nowo powstających pożyczek spłacanych rentą umarzającą, zabezpieczoną na takich gospodarstwach pod warunkami określonymi w niniejszej ustawie.

Przemawia p. Średniawski i wnosi stylizację następującą § 1, jako poprawkę:

§ 1.

Celem przyjsia z pomocą w tworzeniu się gospodarstw rolniczych średnich rozmiarów w warunkach zapewniających dalszy ich rozwój i istnienie, oraz gospodarstwom już istniejącym, które przez dokupienie mogą nabyć charakteru włości rentowych, a jeżeli go już posiadały przez dokupienie nie tracą tegoż charakteru.

Wyjątkowo także gospodarstwom już istniejącym np. w razie spłaty sukcesorów lub spłaty długów, udzielać będzie kraj właścicielom takich gospodarstw, pożyczek spłacanych rentą umarzającą, zabezpieczoną na takich gospodarstwach, pod warunkami określonymi w niniejszej ustawie.

Izba nie popiera powyższej poprawki p. Średniawskiego.

Przemawia p. Władysław Wiktor Czaykowski.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała § 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

II. Pojęcie włości rentowej i pożyczki rentowej.

§ 2.

Posiadłość rolnicza (gospodarstwo) średnich rozmiarów to jest:

1. stanowiąca wyłączną własność jednej osoby lub współwłasność małżonków.

2. obejmująca zabudowania mieszkalne i gospodarcze, lub taka, na której zabudowania potrzebne mają być wzniesione,

3. obejmująca grunta od 3 ha do 120 ha., a wykazująca z nich rocznego dochodu katastralnego nie mniej, jak 50, a nie więcej, jak 1200 K wraz z wszelkimi jej przynależnościami uważana za całość gospodarczą, może uzyskać od kraju pożyczkę

spłacalną roczną rentą, która wynosić będzie 4·50 względnie 5·00 rocznie od kwoty udzielonej tytułem pożyczki.

Takie gospodarstwo, obciążone pożyczką spłacalną w rencie, na niem hipotecznie zabezpieczoną przed wszystkimi innymi długami hipotecznymi, w księgach hipotecznych jako niepodzielne gospodarstwo w myśl ustawy z d. Dz. u. i rozp. kr. Nr. . . . zapisane, stanowi włość rentową w rozumieniu niniejszej ustawy.

Przemawia p. Czaykowski Władysław Wiktor.

Przemawia p. Klemensiewicz i wnosi następującą poprawkę:

W punkcie 3, wierszu pierwszym z góry zamiast cyfry „120“ ma być „60“, a we wierszu trzecim z góry zamiast cyfry „1200“ ma być „1000“. Na wypadek, gdyby ta poprawka upadła jako dddatek do § 2.

Włość rentowa nie może stanowić ciała hipotecznego wpisanego w księdze gruntowej przy c. k. Sądzie kolejalnym.

Izba popiera poprawkę p. Klemensiewicza.

Przemawia p. Urbański.

Przemawia p. Wachnianin.

Przemawia p. Okuniewski.

Przemawia p. Bernadzikowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Przemawia p. Romanowicz w sprawie formalnej i wnosi na poprawienie omyłki druku, a mianowicie w drugim ustępie punktu 3. w wierszu szóstym z góry dodać należy po cyfrze „4·50“ znak „‰“, oraz we wierszu siódmym po cyfrze „5·00“ dodać należy znak „‰“.

P. sprawozdawca przemawia, oświadczając zgodnie z powyższym formalnym wnioskiem p. Romanowicza, że zaszedł błąd druku, a mianowicie w 3, ustępie § 2. we

wierszu piątym z góry po cyfrze „4·50“ i we wierszu szóstym z góry po cyfrze „5·00“ dodać należy znak „‰“.

Przemawia w sprawie formalnej p. Bernadzikowski i składa oświadczenie, iż w razie nieprzyjęcia poprawki p. Klemensiewicza, stronnictwo ludowe nie mogłoby głosować za projektem powyższej ustawy.

Izba uchwała ustęp 1. i 2. § 2go zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała w oddzielnem głosowaniu ustęp 3. § 2go z poprawką p. Klemensiewicza, za którą oświadczyło się 49 przeciw 42 posłów, wreszcie w oddzielnem głosowaniu uchwała cały § 2 wraz z poprawką p. Klemensiewicza w następującej stylizacji:

II. Pojęcie włości rentowej i pożyczki rentowej.

§ 2.

Posiadłość rolnicza (gospodarstwo) średnich rozmiarów to jest:

1. stanowiąca wyłączną własność jednej osoby lub współwłasność małżonków,

2. obejmująca zabudowania mieszkalne i gospodarcze, lub taka, na której zabudowania potrzebne mają być wzniesione,

3. obejmująca grunta od 3 ha do 60 ha, a wykazująca z nich rocznego czystego dochodu katastralnego nie mniej, jak 50, a nie więcej, jak 1000 K wraz z wszelkimi jej przynależnościami uważana za całość gospodarczą, może uzyskać od kraju pożyczkę spłacalną roczną rentą, która wynosić będzie 4⁵⁰‰ względnie 5⁰⁰‰ rocznie od kwoty udzielonej tytułem pożyczki.

Takie gospodarstwo, obciążone pożyczką spłacalną w rencie, na niem hipotecznie zabezpieczoną przed wszystkimi innymi długami hipotecznymi, w księgach hipotecznych jako niepodzielne gospodarstwo w myśl ustawy z d. Dz. u. i rozp. kr. Nr. . . . zapisane, stanowi włość rentową w rozumieniu niniejszej ustawy.

Sprawozdawca czyta :

III. Cele pożyczki rentowej.

§ 3.

Pożyczka rentowa może być przyznana :

1. właścicielowi już istniejącego gospodarstwa rolniczego mającego cechy określone w § 2 niniejszej ustawy :

a) na spłatę ciężących na gospodarstwie długów ;

b) na budowę domu lub zabudowań gospodarskich ;

c) na spłatę współdziedziców ;

2. nabywcy średniego gospodarstwa rolniczego nowo powstającego :

a) na spłatę części ceny kupna gospodarstwa ;

b) na budowę domu i zabudowań gospodarskich, tudzież pierwsze urządzenie gospodarstwa,

c) na spłatę ceny kupna gruntów, które łącznie z posiadaniem już gospodarstwem utworzą gospodarstwo średnich rozmiarów określone w § 2. niniejszej ustawy.

W wypadkach 1 i 2 c) może gospodarstwo składać się z parcel nie graniczących bezpośrednio z sobą ; w wypadku : 2. a) i b) winno gospodarstwo obejmować powierzchnie w obrębie poszczególnych rodzajów kultur ile możliwości skomasowane.

Izba uchwała bez rozprawy § 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

IV. Warunki udzielania pożyczki rentowej.

1) Wolność od ciężarów hipotecznych.

§ 4.

Gospodarstwo wyżej określone (§ 2) winno być w chwili wypłacenia pożyczki rentowej wolne od wszelkich długów hipotecznych tak, iżby pożyczka rentowa i obowiązek opłacania ustanowionej na jej spłatę renty miały pierwszeństwo hipoteczne bezwzględne przed wszelkimi innymi długami na karcie ciężarów wykazu hipotecznego, obejmującego gospodarstwo, względnie wy-

kazów hipotecznych, obejmujących części składowe gospodarstwa.

Przemawia p. Klemensiewicz.

Przemawia p. Paszkowski i wnosi poprawkę następującą :

§ 4.

Pożyczka rentowa i obowiązek opłacania ustanowionej na jej spłatę renty muszą mieć pierwszeństwo hipoteczne przed wszelkimi innymi ciężarami hipotecznymi. Postanowienie to nie odnosi się jednak do służebności gruntowych, które mogą poprzedzać pożyczkę rentową, o ile to bez szkody dla bezpieczeństwa pożyczki będzie możliwe.

Przemawia p. Schätzel i wnosi następującą poprawkę :

§ 4.

Pożyczka rentowa winna mieć w chwili wypłacania pierwszeństwo hipoteczne bezwzględne przed wszelkimi innymi długami prywatno prawnymi na karcie ciężarów wykazu hipotecznego, obejmującego gospodarstwo, względnie wykazów hipotecznych, obejmujących części składowe gospodarstwa.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca przyjmując poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba nie popiera poprawki p. Schätzla.

Izba uchwała wniosek komisji z poprawką p. Paszkowskiego, którą p. sprawozdawca przyjął tak, że uchwalony § 4 opiewa :

IV. Warunki udzielania pożyczki rentowej.

1) Wolność od ciężarów hipotecznych.

§ 4.

Pożyczka rentowa i obowiązek opłacania ustanowionej na jej spłatę renty muszą mieć pierwszeństwo hipoteczne przed wszelkimi innymi ciężarami hipotecznymi. Postanowienie to nie odnosi się jednak do

służebności gruntowych, które mogą poprze-
dzać pożyczkę rentową, o ile to bez szkody
dla bezpieczeństwa pożyczki będzie możliwe.

Sprawozdawca czyta:

2. Niepodzielność gospodarstwa.

§ 5.

Gospodarstwo winno być w chwili wy-
płacenia pożyczki rentowej wpisane w księ-
gach gruntowych jako na czas trwania zo-
bowiązania do opłacania renty niepodzielne
w rozumieniu ustawy z dnia Dz.
u. i rozp. kr. Nr.

Izba uchwała § 5 zgodnie z wnioskiem
komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

3. Osobiste cechy pożyczającego.

§ 6.

Pożyczka rentowa może być przyznana
własno-wolnemu właścicielowi gospodar-
stwa, mającego cechy w § 2. określone,
z zawodu rolnikowi, który sądownie za mar-
notrawcę lub niezdatnego do prowadzenia
swych interesów nie był uznanym, a zasobami,
jakie ma i dotychczasowem postępowaniem
daje rękojmię, że pomocy kraju
w formie pożyczki rentowej nie zmarnuje.

Przemawia p. Klemensiewicz i wnosi
następującą poprawkę: 1) we wierszu trze-
cim z góry opuścić słowa od „sądownie do
słowa „a“, 2) dodatek: „małoletniemu może
być udzieloną pożyczka za zezwoleniem
ojca względnie opieki i zatwierdzeniem sądu
nadopiekuńczego.

Izba popiera poprawkę p. Klemensie-
wicza.

Przemawia p. Słotwiński i wnosi po-
prawkę na opuszczenie słowa „własno-
wolnemu“.

Izba popiera poprawkę p. Słotwińskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia
p. sprawozdawca, przyjmując: 1) poprawkę
p. Klemensiewicza, a sprzeciwiając się po-
prawce p. Słotwińskiego i 2) poprawce p.
Klemensiewicza.

Marszałek oznajmia, iż rozprawa zo-
stała zamknięta, mimo tego, jednak p. Wa-
chnianin mniema, iż przed zamknięciem
rozprawy prosił o głos, wobec czego pod-
daje pod decyzję Izby, czy należy roz-
prawę napowrót otworzyć, przeciw czemu
nie ma nic.

Izba zgadza się na otwarcie ponowne
rozprawy.

Przemawia p. Wachnianin i wnosi po-
prawkę: po słowie „rolnikowi“ dodać „oby-
watelowi austriackiemu w powiecie sądo-
wym odnośnej włości przynajmniej od lat
5 zamieszkałem“.

Izba nie popiera poprawki p. Wach-
nianina.

Po zamknięciu rozprawy przemawia
p. sprawozdawca.

Izba uchwała ustęp 1 §. 6. bez słowa
„własno-wolnemu“, następnie uchwała od-
dzielnie słowo „własnowolnemu“, dalej
w oddzielnem głosowaniu uchwała ustęp
drugi wniosku komisji od słowa „który“ do
końca według 1 poprawki Klemensiewicza,
a w końcu odrzuca 2 poprawkę p. Klemen-
siewicza, tak, że uchwalony §. 6 opiewa:

3. Osobiste cechy pożyczającego.

§. 6.

Pożyczka rentowa może być przyznana
własno-wolnemu właścicielowi gospodar-
stwa, mającego cechy w §. 2 określone,
z zawodu rolnikowi, który zasobami, jakie
ma, i dotychczasowem postępowaniem daje
rękojmię, że pomocy kraju w formie poży-
czki rentowej nie zmarnuje.

Sprawozdawca czyta:

V. Obowiązki pożyczającego i terminu spłaty.

§. 7.

Właściciel włości rentowej jest obowiązany ubezpieczać od ognia budynki mieszkalne i gospodarskie na włości rentowej istniejące lub powstać mające, tudzież ziemiopłody w jednej z krajowych instytucji asekuracyjnych, które wskaże krajowa komisya rentowa (§. 21).

Izba uchwała bez rozprawy §. 7 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 8.

Właściciel włości rentowej płacić będzie od czasu zaciągnięcia pożyczki rentowej rentę potrzebną dla jej umorzenia i oprocentowania do kasy krajowej lub kasy, jaką wskaże krajowa komisya rentowa, w ratach kwartalnych z dołu płatnych.

Renta wynosić będzie stosownie do tego, jakie listy rentowe wydano dla udzielenia pożyczki:

1) 4·50% sumy przedstawiającej wartość imienną listów rentowych, jeśli wydano 4-procentowe listy rentowe;

2) 5·00% sumy przedstawiającej wartość imienną listów rentowych, jeśli wydano listy rentowe 4 $\frac{1}{2}$ -procentowe.

W pierwszym wypadku płacić będzie właściciel włości rentowych (obowiązany do renty) rentę powyższą przez lat 56, w drugim przez lat 52.

Przemawia p. Bojko i wnosi poprawkę, a mianowicie we wierszu czwartym z góry zamiast słowa „kwartalnych“ ma być „półrocznych“.

Izba popiera poprawkę p. Bojki.

Marszałek udziela głosu p. Warzesze, który tego zażądał.

Przemawia p. Warzecha oświadczając, że zrzeka się głosu wobec poprawki p. Bojki.

Przemawia p. Średniawski i wnosi następującą poprawkę: zamiast słowa „kwartalnych“, ma być „1 października i 1. kwietnia“.

Izba popiera poprawkę p. Średniawskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Przemawia pod względem formalnym p. Średniawski oświadczając, że cofa swą poprawkę.

Izba uchwała §. 8 zgodnie z wnioskiem komisji i wraz z poprawką p. Bojki, którą p. sprawozdawca przyjął.

Sprawozdawca czyta, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie: w czwartym wierszu z góry opuścić należy słowo „właściciela“.

VI. Wolny rok.

§. 9.

Jeżeli pożyczka rentowa udzielona została na umożliwienie utworzenia gospodarstwa rolniczego o średnich rozmiarach przez zakupno gospodarstwa lub dokupno odpowiednich gruntów (§. 3 ustęp 2), może opłata renty być na prośbę nabywcy odroczoną przez pierwszy rok po zaciągnięciu pożyczki rentowej. W takim razie podwyższa się kwotę przyznanej pożyczki rentowej o jednoroczne odsetki listów rentowych, a obliczoną od tak podwyższonej sumy pożyczkowej rentę płacić będzie właściciel gospodarstwa przez lat 56, względnie przez lat 52, stosownie do postanowień §. 8 niniejszej ustawy, poczynając ją płacić w rok dopiero od zaciągnięcia pożyczki.

Izba uchwała §. 9 bez rozprawy według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta :

VII. Możliwość wypowiedzenia renty przez dłużnika i wcześniejszej spłaty reszty pożyczki lub pewnej jej części.

§. 10.

Właściciel włości rentowej może celem całkowitej spłaty wypowiedzieć pożyczkę rentową dopiero po nplywie 10 lat od jej zaciągnięcia. Krajowa komisya rentowa ma to wypowiedzenie przyjąć i zarządzić spłatę nieumorzonej jeszcze części pożyczki.

Celem częściowej spłaty wolno właścicielowi włości rentowej wypowiedzieć część pożyczki, tak przed upływem lat 10 od jej zaciągnięcia, jak i później, i przez taką spłatę ponad plan umorzenia skrócić ilość rat, a zatem i okres umorzenia. Jednakże w ciągu pierwszych dziesięciu lat po zaciągnięciu pożyczki, wypowiedzenia te razem wzięte, nie mogą przenosić jednej czwartej zaciągniętej pożyczki.

Jeżeli spłata nad plan wynosi przynajmniej $\frac{1}{4}$ część zaciągniętej pożyczki, natenczas może właściciel włości rentowej zarządzić rozłożenia reszty długu na nowy plan umorzenia. W takim razie zmniejszone raty umarzające będą tak oznaczone, aby spłata nastąpiła w okresie przyjętym w kontrakcie rentowym (§. 18).

Przemawia p. Klemensiewicz i wnosi poprawkę jako dodatek do §. 10 wniosku komisji następującej treści :

Spłata pożyczki nastąpić może listami rentowymi tej samej kategorii.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba popiera poprawkę p. Klemensiewicza.

Izba odrzuca poprawkę p. Klemensiewicza, a w oddzielnem poprzednim głosowaniu uchwała §. 10 według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta :

VIII. Przymusowy zwrot pożyczki przed terminem umorzenia.

§. 11.

Krajowa komisya rentowa nie ma w regule prawa wypowiedzenia pożyczki rentowej przed jej umorzeniem. Komisya ta może jednak zażądać natychmiast zwrotu pożyczki, względnie nieumorzonej jej reszty, jeżeli właściciel włości rentowej :

1) gospodarstwo tak zaniedbuje, że opłata renty jest narażona na niebezpieczeństwo ;

2) nie czyni zadość obowiązkowi przyjętym utrzymywania budynków i ubezpieczania ich, tudzież ziemiopłodów od ognia ;

3) popadnie w konkurs ;

4) zaciąga lekkomyślnie uciążliwe długi ;

5) jeżeli z powodu zaległej renty wdrożono egzekucję, a zwłoka udzieloną nie została (§. 20 i 24) ;

6) jeżeli włość rentowa przejdzie w ręce osoby nieodpowiadającej warunkom §. 6.

Izba uchwała bez rozprawy §. 11 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta : sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w ostatnim wierszu opuścić należy ostatnie słowo „udzielonej“.

IX. Zniesienie włości rentowej i wydzielenie z niej części.

§. 12.

Jeżeli ze względów dobra publicznego okaże się potrzebnem, aby jakaś posiadłość przestała być włością rentową, lub aby z posiadłości będącej włością rentową wydzielone zostały pewne części, natenczas krajowa komisya rentowa może zezwolić na spłacenie pożyczki rentowej w ca-

łości lub części nawet przed upływem lat 10 od zaciągnięcia pożyczki rentowej.

O ile takie wydzielenie pewnych części z włości rentowej nie nadwiera bezpieczeństwa (§. 14) pożyczki rentowej, może krajowa komisya rentowa zezwolić na nie, nie żądając spłaty odpowiedniej części pożyczki.

Izba uchwała §. 12 bez rozprawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

X. Zgaśnięcie niepodzielności włości rentowej i charakteru włości rentowej.

§. 13.

Po spłaceniu całej pożyczki rentowej, bądź to w terminie jej umorzenia, bądź wcześniej następuje wykreślenie cechy gospodarstwa niepodzielnego w księdze gruntowej. Z tem wykreśleniem gaśnie w myśl §. 5 niniejszej i §. 4 ustawy z dnia..... Dz. u. p. i rozp. kr. Nr. ... niepodzielność włości rentowej jako gospodarstwa rolniczego średnich rozmiarów i gospodarstwo to traci charakter włości rentowej.

Izba uchwała bez rozprawy §. 13 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

XI. Granice bezpieczeństwa pożyczki rentowej i renty.

§. 14.

Krajowa komisya rentowa przyznaje pożyczki rentowe na skutek podań wniesionych przez właścicieli gospodarstw rolniczych lub przez nabywców gospodarstw takich nowo powstających (§. 3 ustęp 1 lub 2).

Komisya winna podanie o pożyczkę rentową odrzucić:

1) o ile pożyczce rentowej i rencie na jej spłatę i oprocentowanie ustanowionej nie mogłoby przysługiwać pierwszeństwo

przed innemi prywatno-prawnemi obciążeniami gospodarstwa,

2) o ile dla pożyczki rentowej i renty nie ma odpowiedniej pewności czyli bezpieczeństwa.

Pewność może władza uważać za istniejącą, gdy pożyczka rentowa mieści się w trzydziestokrotnym iloczynie czystego dochodu katastralnego, oznaczonego przy ostatniej rewizji katastru podatku gruntowego, z dodatkiem najwyżej połowy kwoty, na jaką budynki są ubezpieczone, albo gdy taż pożyczka mieści się w trzech czwartych częściach wartości całego gospodarstwa oznaczonej przez osobne oszacowanie.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi następującą poprawkę:

W ustępie ostatnim wiersz czwarty, wnoszę samiasł słów „w trzech czwartych częściach,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„w dwóch trzecich częściach wartości“ całego gospodarstwa.

Marszałek udziela głosu p. Średniawskiemu, który tego zażądał.

Przemawia p. Średniawski.

Przemawia p. Stojałowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba popiera poprawkę p. Abrahamowicza.

Izba uchwała pierwsze ustępy §. 14 bez ostatniego ustępu, następnie odrzuca poprawkę p. Abrahamowicza, wreszcie uchwała ostatni ustęp §. 14 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

XII. Oszacowanie włości.

§. 15.

Oszacowanie przeprowadza komisya, przynajęca pożyczkę, a może w niem

uwzględnić wyższą wartość, spodziewaną, o ile chodzi o nowo powstające gospodarstwa, ze wzniesienia potrzebnych budynków mieszkalnych i gospodarczych, tudzież o ile chodzi o gospodarstwa powstające z nabycia gruntów, które dotąd stanowiły części większych majątków, z faktu zmienienia ich na gospodarstwo rolnicze mniejsze. Przyznanie wyższej pożyczki na podstawie tej spodziewanej podwyżki wartości, o ile chodzi o budynki, winna komisya odroczyć aż do chwili ukończenia budynków i ubezpieczenia ich; uwzględnienie podwyżki wartości wynikającej ze zmiany charakteru gospodarki, może komisya odroczyć aż do chwili osiągnięcia pierwszych rezultatów gospodarczych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 15 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 16.

Przy wymiarze wysokości pożyczki rentowej w sposób oznaczony w §. 14 na $\frac{3}{4}$ wartości szacunkowej gospodarstwa, względnie na trzydziestokrotny dochód katastralny, powiększony o połowę ubezpieczonej wartości budynków, płacić będzie właściciel włości rentowej tytułem renty umarzającej przy emisji 4 procentowych listów rentowych 4·50 procent od sumy pożyczkowej przez lat 56, a przy emisji 4 i pół procentowych listów rentowych 5·00 procent od tejże sumy przez lat 52.

Komisya winna przy oszacowaniu i ustanowieniu renty umarzającej mieć na uwadze obok wyniku obliczenia wskazanego w §. 14 także okoliczność, czy wypadająca z tego rachunku renta znajdzie w przychodzie gospodarstwa obok ciężących na tym przychodzie ciężarów z prawa publicznego i obok utrzymania gospodarstwa i gospodarza z jego rodziną dostateczne pokrycie i w miarę tego zastosować wymiar pożyczki.

Izba uchwała bez rozprawy § 16. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 17.

Komisya przeprowadza oszacowanie gospodarstw zgłaszających się o pożyczki przez swe organa lub orzeka na podstawie wyrobionego w innej drodze przekonania o wartości szacunkowej gospodarstwa.

W wypadkach wyjątkowych, może Komisya powołać do przeprowadzenia oszacowania z miejscowych czynników odpowiednie osobistości.

Izba uchwała bez rozprawy § 17 zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

XIII. Kontrakt rentowy.

§ 18.

Jeśli pożyczka przyznana zostanie, przygotowuje Komisya kontrakt o utworzeniu włości rentowej między zaciągającym pożyczkę rentową a Komisją, gdzie włością rentową staje się gospodarstwo istniejące, w tych zaś wypadkach, gdzie chodzi o utworzenie nowego gospodarstwa, między nabywcą gospodarstwa, tym, który grunta tworzyć mające to gospodarstwo pozbywa i Komisją. Skoro kontrakt uzyska zatwierdzenie Wydziału krajowego wnosi Komisya podanie do c. k. Sądu prowadzącego księgi gruntowe o hipoteczne wpisanie kontraktu uwidocznienie w księgach hipotecznych niepodzielności gospodarstwa stanowiącego włość rentową i wpisanie — jeśli chodzi o nowopowstające gospodarstwo — prawa własności dla nabywcy włości.

Po tych wpisach następuje wypłata przez kasę krajową pożyczki rentowej w listach rentowych do rąk właściciela włości lub tej osoby, którą do podjęcia uprawnień.

Przemawia p. Paszkowski i wnosi następującą poprawkę: Do § 18. ustęp 2. wiersz 2-gi po wyrazach: „w listach rentowych“ dodać „lub ich wartość“.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba uchwała § 18 zgodnie z wnioskiem Komisji wraz poprawką p. Paszkowskiego, którą przyjął p. sprawozdawca.

Sprawozdawca czyta:

§ 19.

Kontrakt o utworzeniu włości rentowej zawarty w wypadkach, w których chodzi o utworzenie nowego gospodarstwa, winien zawierać postanowienia o sposobie pokrycia z ceny kupna tej sumy, która w pożyczce rentowej nie znajduje pokrycia.

Izba uchwała bez rozprawy § 19. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

XIV. Kroki przymusowe przeciw dłużnikowi rentowemu.

§ 20.

Skoro właściciel włości rentowej nie spłaca renty mimo wezwania (§ 11) winna Komisja wdrożyć i przeprowadzić kroki egzekucyjne.

Przemawia p. Klemensiewicz i wnosi poprawkę następującą: „we wierszu drugim opuścić po słowie „wezwania“ cyfrę (§ 11.)“.

Izba popiera poprawkę p. Klemensiewicza.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Klemensiewicza.

Izba uchwała § 20 zgodnie z wnioskiem Komisji wraz z poprawką p. Klemensiewicza, który p. sprawozdawca przyjął.

Sprawozdawca czyta:

XV. Władze.

§ 21.

Władzami powołanymi do tworzenia włości rentowych są:

1. Krajowa Komisja rentowa;

2. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Izba uchwała § 21. bez rozprawy, zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 22.

1. Krajowa Komisja rentowa.

a) Skład.

Krajowa Komisja rentowa składa się z: Marszałka krajowego lub Członka Wydziału krajowego, któremu Marszałek zastępstwo poruczy, jako przewodniczących, tudzież:

2 Członków wybranych przez Sejm krajowy,

2 członków delegowanych przez Wydział krajowy,

2 członków mianowanych przez c. k. Namiestnika, z których jeden ma być urzędnikiem z charakterem sędziowskim.

Członkowie Komisji będą mieć zastępców w ten sam sposób powołanych.

Czas trwania funkcyj członków krajowej Komisji rentowej i ich zastępców ustanawia się na lat 6 odpowiednio do kadencji Sejmu krajowego.

Krajowa Komisya rentowa urzęduje kolegialnie i rozstrzyga większością głosów.

Przewodniczący ma prawo wstrzymać wykonanie uchwały Komisji a w takim razie rozstrzyga Wydział krajowy sprawę przez swą uchwałę bez dalszego odwołania.

Wydział krajowy uchwała regulamin obrad i urzędowania kr. Komisji rentowej na podstawie jej wniosków.

Przemawia p. Z. Jaworski i wnosi następującą poprawkę do przedostatniego ustępu § 22: po słowach „bez dalszego odwołania“ dodać słowa:

„tak samo ma rozstrzygać Wydział krajowy odwołania wniesione przeciw uchwale Komisji, którą odmówiono udzielenia pożyczki rentowej lub którą postanowiono zażądać natychmiast zwrotu pożyczki z powodu w § 11. ad 1. określonego. Odwołania takie mają być wniesione do Komisji rentowej w przeciągu dni 14 po doręczeniu odnośnej uchwały“.

Izba popiera poprawkę p. Zygmunta Jaworskiego.

Przemawia p. Wachnianin i wnosi następującą poprawkę:

Jako 3 ci ustęp § 22.

„Członkowie Komisji i ich zastępcy będą po połowie narodowości polskiej i ruskiej“.

Izba nie popiera poprawki p. Wachnianina.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała § 22. w brzmieniu proponowanem przez Komisję, a w oddzielnem głosowaniu odrzuca poprawkę p. Zygmunta Jaworskiego, którą Marszałek odczytuje.

Sprawozdawca czyta:

§ 23.

Wydział krajowy oznacza wysokość dyet i kosztów podróży członków krajowej

Komisji rentowej i w porozumieniu z tą Komisją postanawia o liczbie funkcyjnaryuszów biura krajowej Komisji rentowej i o wysokości ich płac.

Koszta wynikające z urzędowania kraj. Komisji rentowej i koszta utrzymania jej biura i jego urzędowania ponosi fundusz krajowy Król. Galicyi i Lodomeryi, z Wielk. Ks. Krakowskiem.

Izba uchwała bez rozprawy § 23. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 24.

b) Zakres działania kraj. Komisji rentowej.

Krajowa Komisya rentowa jest powołaną do udzielania pożyczek rentowych, i jako taka w myśl postanowień §§. 1—20. niniejszej ustawy winna przedsięwziąć wszelkie czynności, które do tego celu prowadzą. W szczególności winna Komisya:

1. Badać i orzekać, czy gospodarstwa, których właściciele lub nabywcy chcą z nich utworzyć włości rentowe, mają przepisane w niniejszej ustawie cechy gosp. darcze i przedstawiają żywotne jednostki gospodarcze;

2. badać, czy gospodarstwa te mogą być uznane za niepodzielne w myśl ustawy z dnia Dz. u. i rozp. kr. Nr. . . . i wydawać odpowiednie orzeczenia.

3. badać, czy zgłaszający się o pożyczkę gospodarze odpowiadają warunkom w niniejszej ustawie określonym;

4. przeprowadzać badanie bezpieczeństwa pożyczki rentowej i wymierzać rentę umarzającą;

5. oznaczać instytucje asekuracyjne, w których właściciele włości rentowych mają ubezpieczać swe budynki i ziemio-płody;

6. wygotowywać kontrakty rentowe i zarządzać wypłatę pożyczek rentowych;

7. czuwać nad regularną spłatą renty umarzającej, udzielać zwłoki w spłacie renty w razie uzasadnionej potrzeby, oznaczać procenta zwłoki i przedsiębrać kroki mające na celu zabezpieczenie pożyczek rentowych od strat, tudzież w razie potrzeby zastępować interesa emisji krajowych listów rentowych;

8. zezwalać na wydzielenie pewnych części z włości rentowych lub na odjęcie gospodarstwu cechy włości rentowej i zniesienie jego niepodzielności w myśl ustawy z dnia Dz. u. i rozp. kr. Nr. . .

9. dozwalać lub odmawiać spłaty renty umarzającej przed terminem umorzenia;

10. zezwalać na rok wolny;

11. przy wygotowaniu kontraktu rentowego dla nowo powstających gospodarstw, badać warunki kupna zamierzonego i w razie, gdyby one nie odpowiadały żywotności gospodarczej przyszłej włości, odmówić udzielenia pożyczki;

12. pośredniczyć w miarę możliwości przy oczyszczaniu z długów hipoteki gospodarstw, mających stać się włościami rentowymi.

Izba uchwała bez rozprawy § 24. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 25.

Krajowa komisja rentowa może we wszystkich wypadkach, w których to uzna za wskazane, zażądać od zgłaszających się o pożyczkę rentową, złożenia odpowiedniej kwoty na pokrycie kosztów badania sprawy na wypadek, gdyby włość rentowa nie mogła przyjść do skutku.

Izba uchwała bez rozprawy §. 25. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 26.

Krajowa komisja rentowa winna czuwać nad utworzonymi włościami rentowymi, nad podniesieniem w nich gospodarstwa i dobrobytu.

W wykonaniu tego obowiązku przedkłada krajowa komisja rentowa Wydziałowi krajowemu wnioski co do udzielania poszczególnym właścicielom włości rentowych odpowiednich zasiłków z funduszy przeznaczonych przez Sejm krajowy na cele podniesienia kultury rolniczej i melioracye.

Przemawia poseł Klemensiewicz i wnosi następującą poprawkę:

We wierszu pierwszym drugiego ustępu §. 26. zamiast słów „w wykonaniu tego obowiązku przedkłada“, ma być „Spełniając ten obowiązek przedkładać będzie“, a w wierszu przedostatnim tegoż ustępu zamiast słowa „przeznaczonych“, ma być słowo „przeznaczanych“.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Klemensiewicza.

Izba uchwała §. 26. zgodnie z wnioskiem komisji wraz z poprawką p. Klemensiewicza przyjętą przez p. sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta:

§. 27.

2. Wydział krajowy.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi w Wielkiem Ks. Krakowskiem, jako władza wydająca krajowe listy rentowe, w których wypłacane będą pożyczki rentowe, umarzane opłatą renty:

1. zatwierdza lub odrzuca wygotowane przez krajową komisję rentową kontrakty rentowe;

2. oznacza stopę procentową listów rentowych w granicach tej ustawy (§. 8).

3. określa formę krajowych listów rentowych i ich typy za zatwierdzeniem ich przez c. k. Rząd;

4. przeprowadza co pół roku losowanie listów rentowych.

Przemawia p. Średniawski i wnosi następującą poprawkę:

do §. 27. dodatek:

2. Rozstrzyga w razach zażalenia z powodu niesłusznie wypowiedzianej pożyczki rentowej.

Izba popiera poprawkę p. Średniawskiego.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi poprawkę:

§. 27.

„Punkt 2. rozstrzyga zażalenia przeciw wypowiedzeniu pożyczki przez komisję rentową (§. 11) jeżeli zażalenie zostało wniesione najpóźniej w 14 dni po doręczeniu wypowiedzenia“.

Marszałek udziela wyjaśnienia co do poprawki pp. Średniawskiego i Romanowicza.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, oświadczając, że godzi się na poprawkę p. Romanowicza, lecz w następującej stylizacji, jako punkt dodatkowy: „2. zatwierdza lub odrzuca wypowiedzenia pożyczek z powodów wymienionych w §. 11. w razie przyjęcia tej poprawki punkt oznaczony „2“ we wnioskach komisji będzie punktem „3.“, „3.“ punktem „4.“, a „4.“ punktem „5.“.

Przemawia pod względem formalnym p. Romanowicz, cofając poprzednią swą poprawkę, a przyjmując jako nową własną poprawkę oświadczenie powyższe p. sprawozdawcy.

Przemawia p. Średniawski pod względem formalnym i oświadcza, że cofa swą poprawkę, a przyłącza się do drugiej poprawki p. Romanowicza.

Izba uchwała §. 27. zgodnie z wnioskiem komisji, wraz z drugą poprawką p. Romanowicza w następującej stylizacji:

§. 27.

2. Wydział krajowy.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Ks. Krakowskiem, jako władza wydająca krajowe listy rentowe, w których wypłacane będą pożyczki rentowe, umarzane opłatą renty:

1. zatwierdza lub odrzuca wygotowane przez krajową komisję rentową kontrakty rentowe;

2. zatwierdza lub odrzuca wypowiedzenia pożyczek z powodów wymienionych w §. 11;

3. oznacza stopę procentową listów rentowych w granicach tej ustawy (§. 8).

4. określa formę krajowych listów rentowych i ich typy za zatwierdzeniem ich przez Rząd;

5. przeprowadza co pół roku losowanie listów rentowych.

Sprawozdawca czyta:

§. 28.

Rokrocznie przedkłada Wydział krajowy Sejmowi krajowemu sprawozdanie o działalności krajowej komisji rentowej i uzasadnione wnioski co do potrzebnych dla dalszej jej działalności kredytów.

Izba uchwała bez rozprawy §. 28. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Emisja listów rentowych.

§. 29.

Wydział krajowy wydawać będzie opiewające na okaziciela półrocznie z dołu opro-

centowane po 4 od sta lub po $4\frac{1}{2}$ od sta papiery kredytowe, które noszą nazwę: Listy rentowe Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Ks. Krakowskiem. Posiadacz tych listów rentowych nie ma prawa ich wypowiedzieć. Listy te będą co pół roku losowane w miarę umorzenia pożyczek w listach tych wydawanych.

Emisya listów rentowych nie może przenosić kwoty, jaką sejm krajowy ozna czy osobną uchwałą, jako stanowiącą granicę emisji listów rentowych.

Plan umorzenia listów rentowych, wysokość tych listów i ich tekst ustanawiać będzie Wydział krajowy z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez c. k. Ministerstwo Skarbu i Rolnictwa.

Izba uchwała bez rozprawy §. 29. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 30.

Wydział krajowy wydawać będzie listy rentowe tylko w miarę i do wysokości nabytego prawa do pobierania renty umarzającej te listy.

Izba uchwała bez rozprawy §. 30. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 31.

Łączna suma wydanych przez Wydział krajowy listów rentowych nie może nigdy przewyższać sumy nabytych przez kraj praw poboru rent umarzających, czyli sumy udzielonych a nieumorzonych pożyczek rentowych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 31. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§ 32.

Wydział krajowy będzie wydawać listy rentowe tylko w terminach stałych : 1. sty-

cznia, 1. kwietnia, 1. lipca, i 1. października każdego roku.

Izba uchwała bez rozprawy §. 32 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§ 33.

Dla wydawanych przez Wydział krajowy listów rentowych utworzone będą trzy fundusze :

a) fundusz oprocentowania listów rentowych,

b) fundusz umorzenia listów rentowych,

c) fundusz rezerwowy listów rentowych.

Izba uchwała bez rozprawy § 33 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§ 34.

Przeznaczeniem funduszu oprocentowania listów rentowych jest oprocentowanie tychże listów. Do funduszu tego wpływają z pobieranych rent umarzających te kwoty, które są oprocentowaniem kapitału pożyczonego w pożyczce rentowej.

Gotówka ztąd uzyskana winna być lokowana w papierach pupilarne bezpieczeństwo posiadających, o ile nie jest potrzebna na wypłatę kuponów od listów rentowych.

Przemawia p. Paszkowski i wnosi następującą poprawkę :

Zamiast ustępu 2 go § 34 ma być „O sposobie lokacyi funduszu oprocentowania listów rentowych orzeka Wydział krajowy“.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba uchwała § 34 zgodnie z wnioskiem komisji i wraz z poprawką p. Paszkowskiego, którą przyjął p. sprawozdawca.

Sprawozdawca czyta:

§ 35.

Fundusz rezerwowy listów rentowych służy na pokrycie strat w funduszu oprocentowania listów rentowych. Do funduszu rezerwowego wpływają:

- a) przedawnione listy rentowe i knpony,
- b) odsetki od chwilowo lokowanej gotówki wszystkich funduszy wymienionych w §. 33. niniejszej ustawy.

Przemawia p. Paszkowski i wnosi następującą poprawkę:

Do §. 35. wiersz 2-gi po wyrazie „oprocentowania“ dodać „i umorzenia“.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba uchwała § 35 zgodnie z wnioskiem komisji wraz z poprawką p. Paszkowskiego, którą przyjął p. sprawozdawca.

Sprawozdawca czyta:

§. 36.

Fundusz umorzenia listów rentowych służy do umarzania tychże listów a wpływają doń pobierane na umorzenie części rent umarzających (różnica między stopą oprocentowania listów rentowych o procentem wyrażonym w rencie umarzającej) i gotówkowe spłaty wcześniejsze rent umarzających.

Listy rentowe umarzać się będą przez wylosowanie i wykupno.

Wydział krajowy orzeka o sposobie lokowania funduszu umorzenia listów rentowych.

Izba uchwała § 36. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§ 37.

Losowanie listów rentowych odbywać się winno publicznie z reguły co pół roku.

Suma listów, które mają uleść losowaniu, musi odpowiadać kwocie, którą 8 dni przed terminem losowania wykazywał stan funduszu umorzenia, o ile tenże fundusz gotówki swej nie użył na zakupno własnych listów rentowych. Kwoty niższe niż najniższa suma, na którą list rentowy opiewać może, pozostają do dalszego losowania.

Pierwsze losowanie odbędzie się w 2 lata po wydaniu pierwszych listów rentowych.

Przemawia p. Skałkowski i wnosi następującą poprawkę: „ostatni ustęp § 37. opuścić“.

Izba popiera poprawkę p. Skałkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Skałkowskiego.

Izba uchwała § 37. zgodnie z wnioskiem komisji wraz z poprawką p. Skałkowskiego, którą przyjął p. sprawozdawca.

Sprawozdawca czyta:

§ 38.

Wypłata wylosowanego listu rentowego nastąpi w 6 miesięcy po terminie losowania za zwrotem listu rentowego z arkuszem kuponowym i talonem, przyczem wyrównane będą zalegające a nie zadawnione odsetki a potrącone jeszcze nie zapadłe a nie zwrócone kupony.

Oprocentowanie listów wylosowanych ustaje z dniem wylosowania.

Przemawia p. Skałkowski i wnosi na sprostowanie omyłki druku, a mianowicie w ostatnim ustępie § 38. zamiast słowa „wylosowania“ ma być „ich płatności“.

Izba popiera powyższy formalny wniosek p. Skałkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje powyższy formalny wniosek p. Skałkowskiego.

Izba uchwała § 38. zgodnie z wnioskiem komisji i p. Skałkowskiego, przyjętym przez p. sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta:

§ 39.

Posiadacz listu rentowego jest uprawniony do podjęcia kuponu w dniu jego zapadłości bez żadnych potrąceń i do podjęcia pełnej imiennej wartości wylosowanego listu rentowego w terminie określonym w § 38.

Przemawia p. Paszkowski i wnosi następującą poprawkę: w drugim wierszu § 39. wnoszę wypuścić wyrazy „bez żadnych potrąceń“.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba uchwała § 39. zgodnie z wnioskiem komisji wraz z z poprawką p. Paszkowskiego, przyjętą przez p. sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w tytule § 40 zamiast „XVI.“ ma być „XVII“.

XVII. Gwarancja kraju za listy rentowe.

§ 40.

Za wypełnienie zobowiązań płynących z wydania listów rentowych ręczy posia-

daczom tych listów, o ileby na to nie wystarczyły fundusze w § 33. wymienione, kraj Królestw Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Izba uchwała bez rozprawy § 40 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w tytule § 41. zamiast z „XVII.“ ma być „XVIII“.

XVIII. Zatwierdzenie preliminarzy i zamknięcie funduszu emisji.

§ 41.

Wydział krajowy przedkłada Sejmowi krajowemu preliminarze i zamknięcia rachunkowe funduszu emisji listów rentowych do uchwalenia względnie zatwierdzenia.

Izba uchwała bez rozprawy § 41. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 42.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim ministrom: spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, skarbu i rolnictwa.

Izba uchwała bez rozprawy § 42. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

I.

U s t a w a

z dnia o tworzeniu włości rentowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu kraj Król. Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek oznajmia, iż Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej nad II. ustawą.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Gospodarstwa średnich rozmiarów obciążone kredytem rentowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem podlegają osobnym, w niniejszej ustawie zawartym, przepisom co do możliwości dzielenia takich posiadłości (gospodarstw).

Izba uchwała §. 1. bez rozprawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Gospodarstwami rolniczemi średnich rozmiarów w rozumieniu ustawy niniejszej są gospodarstwa rolnicze bądź istniejące, bądź przy pomocy kredytu rentowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nowo powstające, które odpowiadają warunkom wymienionym w ustawie o tworzeniu włości rentowych z dnia a to w myśl §. 2 pod 1, 2, 3, w §. 3. ustępie ostatnim i §. 4., którym krajowa komisja rentowa ustanowiona tąż ustawą przyznała kredyt rentowy w myśl tej ustawy.

W skład takiego gospodarstwa średnich rozmiarów wchodzi wszelkie nieruchomości położone w jego obrębie niemniej przywiązane doń służebności. O tem, co ma być uważanem za przynależność, takich gospodarstw stanowi ustawa cywilna, przedewszystkiem zaś przynależnością taką jest inwentarz gospodarczy, żywy i martwy, potrzebny do prowadzenia gospodarki.

Przmawia p. Paszkowski i wnosi następującą poprawkę do §. 2.

W ósmym wierszu pierwszego ustępu §. 2. zamiast „przyznała kredyt rentowy“ ma być „udzieliła kredytu rentowego“, a opuścić ostatni ustęp tego paragrafu poczynający się od słów: „przedewszystkiem zaś przynależnością taką jest“ aż do . . gospodarcki“.

Izba popiera poprawkę p. Paszkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje powyższą poprawkę p. Paszkowskiego.

Izba uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji, wraz z przyjętą przez p. sprawozdawcę poprawką p. Paszkowskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Uznanie gospodarstwa rolnego za gospodarstwo średnich rozmiarów w rozumieniu niniejszej ustawy jest rzeczą krajowej komisji rentowej, jako władzy udzielającej kredytu rentowego w myśl ustawy z dnia Dz. ust. 1. rozp. kr. Nr.

Izba uchwała bez rozprawy §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Gospodarstwa, o których mowa w §. 1. i 2. niniejszej ustawy są, jak długo trwają ciężące na nich zobowiązania rentowe, czasowo niepodzielne, a wszelkie akta prawne przeciwko temu zdziałane, są prawnie nieważne.

Podział takich gospodarstw na części w stosunku do całości idealnie oznaczone n. p. połowę, cztery części i t. d. bez naruszenia całości, jest dopuszczalny.

Jeżeli skutkiem takiego podziału wytworzy się stosunek współwłasności między innymi osobami, niż małżonkowie, obowiązani będą współwłaściciele donieść komisji krajowej rentowej lub jej umocowanemu na miejscu, komu porzeczyli zarząd gospodarstwa, będącego przedmiotem współwłasności, i opłatę renty na nim ciężącej. Jeżeli tego nie uczynili mimo wezwania wy stosowanego do nich z oznaczeniem stanowczego terminu prekluzyjnego, będzie rzeczą komisji zastanowić się nad tem,

czyli ze względu na bezpieczeństwo renty nie należy zażądać natychmiast zwrotu nieumorzonej reszty pożyczki stosownie do przepisu §. 11. ust. 6. ustawy z dnia Dr. u. i rozp. kraj. Nr.

Izba uchwała bez rozprawy §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§ 5.

Wydzielenie części z niepodzielnego gospodarstwa (§ 4.) może nastąpić, pominiawszy wypadki wyłączenia, lub wypadki kommasacyj podług ustawy z dnia 9. grudnia 1899 Nr. 18. Dz. u. kr. jedynie za przyzwoleniem krajowej Komisji rentowej. Komisja ta może zezwolić na takie wydzielenie, jeśli ono nie spowoduje utraty cechy gospodarstwa średnich rozmiarów określonej w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy, i jeśli przez to bezpieczeństwo pożyczki rentowej nie będzie zachwiane.

Jeżeli uznanem będzie za potrzebne lub użyteczne wydzielić część z niepodzielnego gospodarstwa w celu rozszerzenia, przełożenia lub budowy drogi publicznej, w celu przeprowadzenia regulacji wód, osuszenia bagna lub w innych celach dobra publicznego, natenczas przyzwolenie wyjątkowo może być udzielonem, także wtedy, gdyby udzielenie spowodowało zmniejszenie rozmiarów gospodarstwa poniżej granic oznaczonych w §. 2. ustawy z dnia . . . , byleby tylko przez to nie zostało zagrożone bezpieczeństwo kredytu rentowego.

Zniesienie całkowite niepodzielności z równoczesną utratą cechy gospodarstwa średnich rozmiarów (§§. 1, 2.) może nastąpić jedynie wskutek spłaty pożyczki rentowej w sposób wskazany w ustawie z dnia (§§. 10, 11. i 13).

Izba uchwała bez rozprawy §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§ 6.

Jeżeli wydzielenie części z niepodzielnego gospodarstwa (§ 4.) nastąpiło wskutek wyłączenia i spowodowało zmniejszenie rozmiarów gospodarstwa poniżej granic oznaczonych w § 2. ustawy z dnia . . . będzie rzeczą krajowej komisji rentowej orzec, czy i pod jakimi warunkami zmniejszone gospodarstwo może mimo to zachować cechę gospodarstwa średnich rozmiarów w rozumieniu tej ustawy, czyli też nastąpiła utrata owej cechy.

Krajowa komisja rentowa winna zezwolić na wymianę części składowych niepodzielnego gospodarstwa na inne grunta mające nie mniejszą wartość, jeżeli wykazaniem będzie, przez orzeczenie przewidziane w § 10. ustawy państwowej z dnia 6. lutego 1869 w Nr. 18. Dz. p. p. i w ustawie krajowej z 5. kwietnia 1870 Nr. 36. Dz. u. kr., że ta wymiana ma na celu lepszą arondację tego gospodarstwa.

W wypadku kommasacji przeprowadzonej podług ustawy krajowej z dnia 9. grudnia 1899. Nr. 18. Dz. u. kr. wstępują grunta przydzielone gospodarstwu w myśl prawomocnie zatwierdzonego planu kommasacyjnego w miejsce poprzednich części składowych wciągniętych w kommasację.

Izba uchwała bez rozprawy § 6. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§ 7.

Niepodzielność gospodarstw określonych w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy winna być uwidocznoną w księgach gruntowych z wyraźnym powołaniem się na niniejszą ustawę.

Uwidocznienie to uskuteczniają c. k. Sądy prowadzące, dotyczące księgi gruntowe na podstawie podania krajowej Komisji rentowej wniesionego natychmiast po przyznaniu właścicielowi gospodarstwa

pożyczki rentowej a przed zrealizowaniem tej pożyczki.

C. k. Sądy prowadzące księgi gruntowe winny podania takie krajowej Komisji rentowej jak najrychlej załatwiać, uskuteczniając w wykazie hipotecznym obejmującym nowopowstające gospodarstwo, względnie w wykazach hipotecznych obejmujących grunta tworzące już istniejące gospodarstwo, na czele tych wykazów nadpis: „Gospodarstwo niepodzielne w myśl ustawy z dnia . . . Dz. u. i rozp. kr. Nr. . . .“, względnie: „Część składowa gospodarstwa niepodzielnego w myśl ustawy z dnia Dz. u. i roz. kr. Nr. . . . W wykazie hipotecznym, który obejmuje zabudowania należy uwidocznnić, jakie są jeszcze wykazy hipoteczne obejmujące inne części składowe tegoż gospodarstwa.

Z chwilą prawomocności wpisu, stwierdzającego w księgach gruntowych niepodzielność gospodarstwa, jest gospodarstwo niepodzielnem w rozumieniu § 4. niniejszej ustawy.

Izba uchwała bez rozprawy § 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 8.

Przy każdym c. k. Sądzie prowadzącym księgi gruntowe należy utrzymywać rejestr gospodarstw niepodzielnych obejmujący także odsyłacze wskazujące wykazy hipoteczne, które dotyczą części składowych niepodzielnych gospodarstw.

Izba uchwała bez rozprawy § 8. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 9.

Właściciel gospodarstwa niepodzielnego może takich gospodarstw mieć więcej, każde jednak winno stanowić odrębną samoistną całość.

Łączenie więc dwu lub więcej gospodarstw średniej wielkości określonych w § 2. niniejszej ustawy w jedno większe gospodarstwo jest niedozwolone, chociażby łączny dochód katastralny z połączenia powstałego gospodarstwa i jego łączna powierzchnia nie przenosiły granic określonych w pojęciu średniej posiadłości rolniczej.

Izba uchwała bez rozprawy § 9. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 10.

Właściciel gospodarstwa określonego w § 2. niniejszej ustawy może je powiększyć przez wcielenie za zezwoleniem krajowej komisji rentowej gruntów dokupionych, w inny sposób nabytych lub odziedziczonych.

Komisja może takiego zezwolenia na powiększenie gospodarstwa udzielić, jeśli:

1. grunta, które mają być wcielone są w chwili wcielenia wolne od długów hipotecznych,

2. gospodarstwo przez to nie traci cech rolniczej posiadłości średnich rozmiarów,

3. powiększenie takie odpowiada gospodarczym i społecznym wymogom.

Izba uchwała bez rozprawy §. 10 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§ 11.

Wcielone do gospodarstwa, określonego w §. 2 niniejszej ustawy, grunta i nieruchomości będą dopisane na podstawie zezwolenia krajowej komisji rentowej do wykazu hipotecznego, obejmującego to gospodarstwo, względnie do jednego z wykazów hipotecznych, obejmujących części gospodarstwa.

Izba uchwała bez rozprawy §. 11 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 12.

Prawa zastawu na gospodarstwie określonym w §. 1 niniejszej ustawy w przyszłości hipotecznie zabezpieczone, mogą, jeśli części składowe tego gospodarstwa nie są objęte jednym wykazem hipotecznym, obciążać tylko całość tego gospodarstwa, względnie, jeśli ono stanowi współwłasność kilku osób, mogą obciążać tylko idealne jego części, należące do współwłaścicieli.

Przedmiotem postępowania egzekucyjnego i egzekucyjnej sprzedaży może być jedynie całe gospodarstwo wraz z wszystkimi jego częściami składowymi i przynależnościami.

Przemawia p. Klemensiewicz i wnosi następującą poprawkę:

W wierszu trzecim z góry §. 12 przed słowem „jeśli“ dodać słowo „nawet“.

Przemawia p. Skałkowski i wnosi następującą poprawkę:

W wierszu piątym i szóstym pierwszego ustępu §. 12 wnoszę opuścić, tj. od słowa „względnie“ do słowa „współwłaścicieli“, a w końcu drugiego ustępu tego §-u po słowie „przynależnościami“ dodać słowa „lub idealne części takiego gospodarstwa“.

Izba popiera poprawkę p. Klemensiewicza i Skałkowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę pp. Klemensiewicza i Skałkowskiego.

Izba uchwała §. 12 zgodnie z wnioskiem komisji wraz z przyjętymi przez p. sprawozdawcę poprawkami pp. Klemensiewicza i Skałkowskiego.

Sprawozdawca czyta, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie

w punkcie a) 2 ostatnie litery zamiast „1 i 2“ ma być „3“, w ostatnim zaś wierszu tego §-u ostatnie litery zamiast „3“ ma być „1 i 2“.

§. 13.

Niepodzielność gospodarstw określonych w §. 2 niniejszej ustawy gaśnie:

a) odnośnie do całego gospodarstwa:

1. wskutek umorzenia kredytu rentowego na gospodarstwie ciężącego (§. 4);

2) wskutek zezwolenia krajowej komisji rentowej na odjęcie mu cechy niepodzielnego gospodarstwa (§. 5 ustęp 3);

b) odnośnie do poszczególnych części składowych gospodarstwa:

wskutek zezwolenia krajowej komisji rentowej (§. 5 ustęp 1 i 2).

Izba uchwała bez rozprawy §. 13 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 14.

Zgaśnięcie niepodzielności winno być natychmiast uwidoczniom w księgach gruntowych.

C. k. sądy prowadzące księgi gruntowe będą na podstawie podań krajowej komisji rentowej skutecznie wykreslenia wpisów dokonanych w myśl postanowień §. 7 niniejszej ustawy, tudzież w razie częściowego wydzielenia, odpisania wydzielonych części składowych z całości.

Zmiany te winny też być uwzględnione w rejestrze gospodarstw niepodzielnych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 14 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 15.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z chwilą wejścia w życie ustawy „o tworzeniu włości rentowych“.

Izba uchwała bez rozprawy §. 15 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 16.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i rolnictwa.

Izba uchwała bez rozprawy §. 16 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

II.

U s t a w a

z dnia o czasowej niepodzielności posiadłości (gospodarstw) średnich rozmiarów, korzystających z kredytu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba bez rozprawy uchwała tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek wzywa sprawozdawcę do odczytania rezolucyj.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o tworzeniu włości rentowych.

Izba uchwała bez rozprawy rezolucyj I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

III. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem ustanawia dla emisji krajowych listów rentowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem w myśl uchwalonej ustawy: „o tworzeniu włości rentowych“, kwotę 5,000.000 koron nominalnej wartości, jako maksymalną granicę tejże emisji.

Izba uchwała bez rozprawy rezolucyj III. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. By w drodze konstytucyjnego traktowania wyjednał przyjęcie przez Skarb Państwa wobec posiadaczy listów rentowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem poręki subsydiarnej za oprocentowanie tychże listów.

2. By w takiejże drodze przyznał: 1. obowiązany do spłaty rent umarzających pożyczki rentowe Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem możność spłacania rent przypadłych za pośrednictwem c. k. Urzędów podatkowych, wraz z podatkami państwowymi; 2. Krajowej komisji rentowej możność egzekucyjnego ściągania tychże rent zaległych w drodze egzekucji politycznej.

3. By w tejże drodze wyjednał uwolnienie listów rentowych Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem od podatku rentowego.

4. By w tejże drodze wyjednał dla krajowej komisji rentowej jako Władzy z ramienia kraju tworzącej włości rentowe, uwolnienie od opłaty należytości stempowych i opłat od podań i pism wnoszonych do wszelkich Władz i Sądów w sprawach tworzenia tychże włości, tudzież przyznania jej prawa bezpłatnego otrzymywania wyciągów hipotecznych i katastralnych i bezpłatnego korzystania z map katastralnych.

5. By w tejże drodze wyjednał zmianę ustawy hipotecznej z dnia 25. lipca 1871 r. Dziennik ust. państw. Nr. 95 w tym kierunku, izby krajowej komisji rentowej przyznane zostało: *a*) prawo przeprowadzenia i żądania wykonania wpisów hipotecznych przewidzianych w § 7. ustawy II. wprost na wniosek krajowej komisji rentowej, *b*) prawo wnoszenia do ksiąg hipotecznych w chwili rozpoczęcia postępowania jej mającego na celu tworzenie włości rentowej, ostrzeżenia hipotecznego o rozpoczęciu tego postępowania z tym skutkiem, iż zastrzeżonem być może pierwszeństwo hipoteczne dla zaciągnąć się mającej pożyczki rentowej na okres czasu sześciomiesięczny.

6. By w tejże drodze wyjednał uwolnienie kontraktów rentowych, przychodzących do skutku za pośrednictwem krajowej komisji rentowej od należytości stemplowej i przenośnej.

7. By spowodował jak najrychlejsze powiększenie ilości c. k. geometrów ewidencyjnych w kraju, w szczególności ustanowienie osobnego geometry w każdym powiecie sądowym.

Izba uchwała bez rozprawy rezolucję IV. zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek oznajmia, iż obie ustawy przyjęte zostały w drugim czytaniu, trzecie czytanie zaś tych ustaw umieści zaś na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Przemawia pod względem formalnym p. Barwiński i oświadcza imieniem ruskich posłów, że ci nie będą obecni przy trzecim czytaniu powyższych ustaw.

Przemawia pod względem formalnym p. Okuniewski i zaznacza do oświadczenia p. Barwińskiego, że zapadłe uchwały nad powyższymi ustawami są nieważne, ponieważ powzięte zostały przy niedostatecznym komplecie.

Marszałek oznajmia co do uwagi p. Okuniewskiego, iż w myśl regulaminu, konstatowanie kompletu należy do atrybucji Marszałka krajowego.

Marszałek odracza posiedzenie do godziny 4-tej po południu.

Przerwa posiedzenia godz 2 minut 40 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 5. lipca 1901 roku.

Początek o godzinie 4 minut 50 po południu.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Dep. V.

Sprawozdawca p. Jordan uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach Departamentu V. za czas od 1. listopada 1899 do końca października 1900 r. przyjmuje się do wiadomości.

2. Wzywa się c. k. Rząd, by w myśl swych obietnic wyrażonych w piśmie z d. 12. listopada 1900 l. 97.782, jak najrychlej przyznał i wypłacił subwencję na budowę szpitali powszechnych w Kossowie i w Nadwórnie w wysokości przynajmniej 80.000 K tak, by Wydział krajowy w jak najkrótszym czasie mógł przeprowadzić wszystkie zarządzenia potrzebne dla słumienia kiły w wymienionych powiatach.

3 Wzywa się Wydział krajowy o przedłożenia na najbliższej sesji takich wnio-

sków, by na ich podstawie budowa na Kulparkowie schroniska na 500 chorych obłąkanych nieuleczalnych według przedłożonych komisji sanitarnej planów mogła być w najbliższej przyszłości podjęta i stopniowo przeprowadzona.

4. Wzywa się Wydział krajowy, by celem zrealizowania uznanej za potrzebną budowy zakładu położnic w Krakowie, rozpoczął na podstawie przedłożonych komisji sanitarnej planów i kosztorysu z c. k. Rządem rokowanie co do udziału c. k. Rządu w pokryciu kosztów budowy tego zakładu i przedstawił swe wnioski.

5. Wzywa się Wydział krajowy, by sprawą urzędzenia dwóch nowych szkół dla akuszerok (jednej w Rzeszowie i jednej w Stanisławowie) u c. k. Rządu wytrwale pobierał i jak najrychlej przeprowadzić się starał.

W rozprawie ogólnej nikt nie żąda głosu, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek 1, 2, 3, 4, 5 komisji, głosując oddzielnie nad każdym z tych wniosków, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej w sprawie utworzenia we Lwowie Zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych.

Sprawozdawca p. Rayski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Przyjąć niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

2. Upoważnić Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza funduszu szkol-

nego krajowego począwszy od roku 1902 corocznie kwotę 2.000 koron tytułem subwencji dla utrzymywanego przez zbór izraelski we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych.

3. Wstawić do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1901 kwotę 666 koron, tytułem subwencji dla powyższego zakładu na wypadek powołania go do życia z początkiem roku szkolnego 1901/2.

Przemawia p. Stojałowski.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia p. Stojałowski.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek p. St. Niezabitowskiego.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zapisany jest p. Loewenstein.

Przemawia zapisany do głosu p. Loewenstein.

Przemawia p. sprawozdawca.

Przemawia dla sprostowania faktycznego p. Stojałowski.

Marszałek wzywa posła, aby nie używał niewłaściwych wyrażeń.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek 1, 2, 3 komisji, głosując nad każdym z tych wniosków oddzielnie, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji kolejowej o petycjach w sprawie popierania przez kraj budowy kolei Lwów-Winniki-Przemysłany-Brzeżany-Podhajce.

Sprawozdawca p. Schätzel uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Uznać projektowaną kolej Lwów-Winniki-Przemysłany-Brzeżany-Podhajce, jako potrzebną i użyteczną dla interesów kraju.

2. Polecieć Wydziałowi krajowemu

a) aby wyjednał u. c. k. Rządu uzyskanie zagwarantowania przez państwo oprocentowania i amortyzacji kapitału pierwszeństwa w sumie przynajmniej 10,000 000 koron.

b) aby przeprowadził rokowania z interesentami o pokrycie nadwyżki potrzebnego do budowy kapitału, we formie akcji zakładowych, lub ewentualnie akcji pierwszeństwa.

3. Upoważnić Wydział krajowy do objęcia agend konsorcjum projektowanej kolei, a to tak co do starań o uzyskanie koncesyi na budowę i eksploatację, jak i co do przeprowadzenia powyż wspomnianych

rokowań z c. k. Rządem, — z poleceniem przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej, co do sposobu pokrycia nadwyżki kapitału potrzebnego do przeprowadzenia budowy.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy powyższe wnioski komisji, głosując na 1, 2, 3 wnioskami oddzielnie, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Sprawozdawca p. Gorayski uwolniony na wnioski sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. marca 1901 r. l. 14.141 o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacje rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 228 wydatków na rok 1901 następujące zasiłki:

a) na regulację Skawy:

1. między Wadowicami a Witanowicami V. rata (ostatnia)	6.916 K	
2. pod Jaroszawicami	4.110 „	11.026 K

b) na regulację Raby:

pod Targowiskami I. rata		560 „

c) na regulację Dunajca:

1. pod Maszkowicami i Jazowskiem III. rata (ostatnia)	13.438 „	
2. od Gołkowic do ujścia Popradu (do r. 1902) IV. rata	18.094 „	
3. pod Wielką wsią i Dąbrówką szczepanowską	4.810 „	
4. między Zawodziem a Zgłobicami IV. rata (ostatnia)	14.094 „	50.436 „

<i>d)</i> na regulację Wisłoki :	
1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą I. rata	7.146 K
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem I. rata	8.038 „ 15.184 K
<i>e)</i> na regulację Sanu :	
1. pod Załużem	3.030 „
2. pod Korytnikami i Krasiczynem V. rata (do r. 1903)	6.242 „ 9.272 „
<i>f)</i> na regulację Wisłoka :	
między Babicami a Zarzeczem VI. rata (ostatnia)	9.586 „
<i>g)</i> na regulację Wiszni :	
pod Nienowicami i Michałowką IV. rata (ostatnia)	6.534 „
<i>h)</i> na regulację Stryja :	
pod Hnizdyczowem II. rata	5.000 „
<i>i)</i> na regulację Świcy :	
pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi VII. rata (do r. 1902)	5.000 „
<i>k)</i> na regulację Sukielu :	
pod Sokołowem	3.336 „
<i>l)</i> na regulację Bystrzycy sołotwińskiej :	
pod Drohomirczanami	3.320 „
<i>m)</i> na premiovanie zawiklenia odsypisk	1.000 „
<i>n)</i> do dyspozycji Wydziału krajowego	20.000 „
Ogółem	140.254 K

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 221 wydatków na rok 1901 następujące zasiłki :

<i>a)</i> na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800 K
<i>b)</i> na drenowanie gruntów włościańskich (stała dotacja roczna)	50.000 „
<i>c)</i> na osuszenie gruntów w Woli pełkińskiej	5.334 „
<i>d)</i> na osuszenie gruntów w Żurawnie i Pobereżu II. rata (ostatnia)	6.600 „
<i>e)</i> na osuszenie gruntów w Bohatkowcach (pow. Podhajce)	5.600 „
<i>f)</i> na osuszenie gruntów w Zadwórzcu (pow. Przemyślany)	2.190 „
<i>g)</i> na regulację Lubaczówki pod Czerwoną wolą I. rata	4.480 „
<i>h)</i> na meliorację torfowiska w Olesku (II. rata)	1.785 „
<i>i)</i> na osuszenie gruntów w gminie Jaktorów (pow. Przemyślany)	1.667 „
<i>k)</i> na zabudowanie potoku Lichnia w gminie Łączki (pow. Nowy Sącz)	8.800 „

l) na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk :

1. w Jaworznie	600	K	
2. „ Starem siole	500	„	
3. „ Żukowie	1.000	„	
4. „ Domażyrze	800	„	
5. „ Dublanach	500	„	
6. „ Czernicy	1.000	„	
7. „ Ubiniu	500	„	
8. „ Przegnojowie	500	„	
9. „ Ostrowczyku polnym	400	„	
10. „ Chwatowie	600	„	
11. „ Stojanowie	500	„	
12. „ Tetewczycach	500	„	
13. „ Hnilicach	500	„	
14. „ Wolicy baryłowej	100	„	
15. „ perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich)	1.000	„	
16. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich)	1.000	„	10.000 K
m) na subwencyonowanie fabryk drenarskich			10.000 „
n) do dyspozycji Wydziału krajowego			10.000 „
	Ogółem		119.256 K

IV. Sejm ustanawia w krajowym biurze melioracyjnym trzy posady adjunktów komasacyjnych w randze inżynierów-adjunktów z płacą roczną po 2.200 koron i rocznym dodatkiem aktywalnym po 480 koron i prawem do dwóch dodatków pięcioletnich po 200 koron przy równoczesnem zwinięciu w uchwalonym d. 10. lutego 1898 etacie tego biura jednej posady asystenta komasacyjnego i dwóch posad praktykantów komasacyjnych.

V. Sejm ustanawia fundusz zapomogowy na drenowanie gruntów włościańskich i przeznaczą na ten cel stałą dotację roczną po 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od r. 1901 do 1910. Z funduszu tego udzielać będzie Wydział krajowy zapomóg do wysokości 33 $\frac{1}{3}$ % kosztów z reguły spółkom drenarskim, gminom, lub większej liczbie włościan, których grunta stanowić mają jedną nieprzerwaną powierzchnię przynajmniej kilkudziesięciu

morgów, wyjątkowo zaś poszczególnym włościanom tylko w tych okolicach, gdzie ludność nie jest jeszcze obeznaną z drenowaniem i korzyściami tej melioracji.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby z dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje przyznał na drenowanie gruntów włościańskich w Galicyi stały zasiłek roczny w kwocie 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od roku 1901 do roku 1910.

VII. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw :

1. o konserwacji zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy ;

2. o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. kr. Nr. 38.

VIII. Sejm przyznaje na rok 1901 dotację na konserwację zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy w kwocie 1.000 koron.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce XIII dziale B) na r. 1901 do końca lutego 1903, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

X. Sejm wzywa c. k. Rząd :

a) ażeby z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulację przedkładanych przez Wydział krajowy technicznych projektów melioracyjnych zarówno jak i postępowanie wodnoprawne, przyspieszył zawiązywanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartyce datków konkurencyjnych, tak, iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie doznawało jak dotychczas, kilkoletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. jak najspieszniej były podejmowane.

b) ażeby do przeprowadzania postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specjalnych komisarzy politycznych dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej.

XI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizację zarządu budowli wodnych przez decentrali-

zację i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

XII. Petycja Ls. 78. Odziału przemysłowego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego o regulację potoku Cisówki-Olszanki i Ls. 393 Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie o regulację potoków Fólusowego i Czarnego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Następuje rozprawa ogólna.

Przemawia p. Bernadzikowski i wnosi rezolucję dodatkową :

„Sejm wzywa Wydział krajowy, aby na najbliższą sesję przyszedł z projektami ustaw dla regulacji tych rzek, dla których plany i kosztorysy zostały opracowane“.

Izba popiera rezolucję p. Bernadzikowskiego.

Przemawia p. Wójcik.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. marca 1901 r. l. 14.141 o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych Sejm przyjmuje do wiadomości.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek I. komisji.

Sprawozdawca czyta :

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 228 wydatków na rok 1901 następujące zasiłki:

a) na regulacyę Skawy:		
1. między Wadowicami a Witanowicami V. rata (ostatnia)	6.916 K	
2. pod Jaroszowicami	<u>4.110 „</u>	11.026 K
b) na regulacyę Raby:		
pod Targowiskami I. rata		560 „
c) na regulacyę Dunajca:		
1. pod Maszkowicami i Jazowskiem III. rata (ostatnia)	13.438 „	
2. od Gołkowic do ujścia Popradu (do r. 1902) IV. rata	18.094 „	
3. pod Wielką wsią i Dąbrówką szczepanowską	4.810 „	
4. między Zawodziem a Zgłobicami IV. rata (ostatnia)	<u>14.094 „</u>	50.436 „
d) na regulacyę Wisłoki:		
1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą I. rata	7.146 K	
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem I. rata	<u>8.038 „</u>	15.184 „
e) na regulacyę Sanu:		
1. pod Załużem	3.030 „	
2. pod Korytnikami i Krasiczynem V. rata (do r. 1903)	<u>6.242 „</u>	9.272 „
f) na regulacyę Wisłoka:		
między Babicami a Zarzeczem VI. rata (ostatnia)		9.586 „
g) na regulacyę Wiszni:		
pod Nienowicami i Michałówką IV. rata (ostatnia)		6.534 „
h) na regulacyę Stryja:		
pod Hnizdyczowem II. rata		5.000 „
i) na regulacyę Świcy:		
pod Sokołowem i Łanami sokołowskiemi VII. rata (do r. 1902)		5.000 „
k) na regulacyę Sukielu:		
pod Sokołowem		3.336 „
l) na regulacyę Bystrzycy sołotwińskiej:		
pod Drohomirczanami		3.320 „
m) na premiowanie zawiklenia odsypisk.		1.000 „
n) do dyspozycyi Wydziału krajowego		<u>20.000 „</u>
	Ogółem	140.254 K

Izba uchwała bez rozprawy wniosek II. komisji.

Sprawozdawca czyta:

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 221 wydatków na rok 1901 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800	K
b) na drenowanie gruntów włościańskich (stała dotacja roczna)	50.000	"
c) na osuszenie gruntów w Woli pełkińskiej	5.334	"
d) na osuszenie gruntów w Żurawnie i Pobereżu II. rata (ostatnia)	6.600	"
e) na osuszenie gruntów w Bohatkowcach (pow. Podhajce)	5.600	"
f) na osuszenie gruntów w Zadwórzcu (pow. Przemysłany)	2.190	"
g) na regulację Lubaczówki pod Czerwoną wolą I. rata	4.480	"
h) na meliorację torfowiska w Olesku (II. rata)	1.785	"
i) na osuszenie gruntów w gminie Jaktorów (pow. Przemysłany)	1.667	"
k) na zabudowanie potoku Lichnia w gminie Łączki (pow. Nowy Sącz)	8.800	"
l) na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:		
1. w Jaworznie	600	K
2. „ Starem siole	500	"
3. „ Żukowie	1.000	"
4. „ Domażyrze	800	"
5. „ Dublanach	500	"
6. „ Czernicy	1.000	"
7. „ Ubinu	500	"
8. „ Przegnojowie	500	"
9. „ Ostrowczyku polnym	400	"
10. „ Chwatowie	600	"
11. „ Stojanowie	500	"
12. „ Tetewczycach	500	"
13. „ Hnilicach	500	"
14. „ Wolicy baryłowej.	100	"
15. „ perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich)	1.000	"
16. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich)	1.000	"
m) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	10.000	"
n) do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000	"
	Ogółem	119.256 K

Izba bez rozprawy uchwała wniosek III. komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm ustanawia w krajowym biurze melioracyjnym trzy posady adjunktów komasacyjnych w randze inżynierów-adjunktów z płacą roczną po 2.200 koron i rocznym dodatkiem aktywalnym po 480 koron i prawem do dwóch dodatków pięcioletnich po 200 koron przy równoczesnym zwinięciu w uchwalonym d. 10. lutego 1898 etacie tego biura jednej posady asystenta komasacyjnego i dwóch posad praktykantów komasacyjnych.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek IV. komisji.

Sprawozdawca czyta:

V. Sejm ustanawia fundusz zapomogowy na drenowanie gruntów włościańskich i przeznaczają na ten cel stałą dotację roczną po 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od r. 1901 do 1910. Z funduszu tego udzielać będzie Wydział krajowy zapomóg do wysokości 33 $\frac{1}{3}$ % kosztów z reguły spółkom drenarskim, gminom, lub większej liczbie włościan, których grunta stanowiąc mają jedną nieprzerwaną powierzchnię przynajmniej kilkudziesięciu morgów, wyjątkowo zaś poszczególnym włościanom tylko w tych okolicach, gdzie ludność nie jest jeszcze obeznaną z drenowaniem i korzyściami tej melioracji.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek V. komisji.

Sprawozdawca czyta:

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby z dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje przyznał na drenowanie gruntów włościańskich w Galicji stały zasiłek roczny w kwocie 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od roku 1901 do roku 1910.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek VI. komisji.

Sprawozdawca czyta:

VII. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw:

1. o konserwacji zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy;

2. o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. kr. Nr. 38.

U s t a w a

z dnia o konserwacji zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 4. sierpnia 1892 Dz. u. k. Nr. 68, co następuje:

§. 1.

Koszta utrzymania wykonanych zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych ze sprzedaży wikliny;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl §. 22. ustawy z d. 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 117;

3. z corocznych datków funduszu krajowego i skarbu państwa (dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje) w ciągu lat dziesięciu od r. 1901 do r. 1910 po upływie zaś tego okresu czasu z corocznych datków konkurencyjnych stron interesowanych.

§ 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwa w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma w pierwszych trzech latach (1901—3) bez względu na istotną potrzebę po 1000 koron czyli razem 2000 koron; w następnych zaś latach siedmiu (1904 do 1910) wymierzana ma być wysokość tych datków, z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach, z którego to powodu należy dla tych wydatków w la

tach 1903—1909 uzyskać poprzednio za-
twierdzenie Ministerstwa rolnictwa.

Również należy w czasie od roku 1901
do 1910 przedkładać Ministerstwu rolni-
ctwa corocznie zamknięcie rachunkowe
funduszu konserwacyjnego.

§. 3.

Dla utrzymania robót, poczynawszy od
r. 1911 mają być utworzone po myśli §. 45
ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875
Dz. u. k. Nr. 38 w drodze administracyj-
nej spółki interesowanych właścicieli grun-
tów i innych nieruchomości, a to bez
względu, czy się na to zgodzą lub nie,
a rozkład datków na poszczególnych człon-
ków spółek ma być skutecznym wed-
ług postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 4.

Zarząd funduszu konserwacyjnego w la-
tach 1901 do 1910 sprawować będzie Wy-
dział krajowy, nadzór zaś nad robotami
konserwacyjnymi sekcya samborska c. k.
oddziału leśno-technicznego dla zabudowań
potoków górskich.

Poczynawszy od r. 1911 zajmować się
będą zarządem konserwacji utworzone
w myśl §. 3. spółki wodne, nadzorem zaś
technicznym właściwa c. k. powiatowa in-
spekcya leśna w myśl postanowienia utępu
drugiego §. 19. ustawy z dnia 30. czerwca
1884 Dz. u. p. Nr. 117.

§. 5.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych ro-
bót i kultur są wzbronione i karane będą
po myśli §. 22. ustawy z dnia 30. czerwca
1884 Dz. u. p. Nr. 117 przez władzę poli-
tyczną.

§. 6.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mo-
jemu Ministrowi rolnictwa.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie
żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy
szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie
tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej
ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem gło-
sowaniu uchwała cały projekt ustawy *en
bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek
sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czy-
tania bez czytania, uchwała Izba powyższy
projekt ustawy w trzecim czytaniu bez
czytania.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia... uzupełniająca postanowienie
§. 45 krajowej ustawy wodnej z dnia
14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa
Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§. 45 krajowej ustawy wodnej z d.
14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38, zostaje
uchylony w dotychczasowem brzmieniu
i ma opiewać, jak następuje:

§. 45.

Ustawa krajowa postanowi w każdym po-
szczególnym wypadku o tem, czy tam, gdzie
całe miejscowości i niwy wystawione są na
powtarzające się wylewy albo inne uszkodze-
nia przez wodę, ma nastąpić ustanowienie
spółki, choćby nawet interesowani na to
się nie zgodzili, czy też o wykonanie ta-
kich budowli postarać się należy za po-
mocą innych środków, a w szczególności
datków i zaliczek z funduszy krajowych
lub gminnych.

Przy takich przedsiębiorstwach przy-
musowych, podejmowanych w interesie
dobra publicznego na podstawie projektów

technicznych, zatwierdzonych przez Administrację państwa, odpada potrzeba udzielenia pozwolenia, przewidzianego w §. 41.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i handlu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta:

VIII. Sejm przyznaje na rok 1901 dotację na konserwację zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy w kwocie 1.000 koron.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek VIII. komisji.

Sprawozdawca czyta:

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce XIII. dziale B) na r. 1901 do końca lutego 1903, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek IX. komisji.

Sprawozdawca czyta:

X. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulację przedkładanych przez Wydział krajowy technicznych projektów melioracyjnych zarówno jak i postępowanie wodnoprawne, przyspieszył zawiązywanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartyce datków konkurencyjnych, tak, iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie doznawało jak dotychczas, kilkoletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. jak najspieszniej były podejmowane.

b) ażeby do przeprowadzania postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specjalnych komisarzy politycznych dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek X. komisji.

Sprawozdawca czyta:

XI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizację zarządu budowli wodnych przez decentralizację i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek XI. komisji.

Sprawozdawca czyta:

XII. Petycja Ls. 78. Oddziału przemysłowego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego o regulację potoku Cisówki-Olszanki i Ls. 393 Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie o regulację potoków Fólusowego i Czarnego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek XII. komisji.

Marszałek odczytuje dodatkową rezolucję p. Bernadzikowskiego, którą Izba bez rozprawy uchwała.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Sprawozdawca p. Gorayski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 12. grudnia 1900 l. 75206 o krajowym kursie dozorców drenarskich Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1901 drugiego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich.

III Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na utrzymanie nowego dwuletniego kursu praktycznego dla dozorców drenarskich, który z dniem 1. grudnia 1901 ma być otwarty, przyznał roczny zasiłek w dotychczasowej wysokości 4.000 koron.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie bez rozprawy wniosek I, II, III komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności około podniesienia mleczarstwa w kraju.

Sprawozdawca p. Winc. Kraiński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynno-

ści dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju;

2. Sejm wstawia w rubr. XV. budżetu krajowego następujące wydatki:

a) utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży 4.500 K

b) utrzymanie instruktora adjunkta z kosztami podróży 2.900 K

c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa 6.000 K

d) na pomocnika instruktora mleczarstwa 1.400 K

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1899 i o preliminarzu tegoż funduszu na r. 1901.

Sprawozdawca p. Skałkowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego z przedłożeniem zamknięć rachunkowych za rok 1899 i preliminarzy na rok 1901 przyjmuje Sejm do wiadomości i wyraża Dyrekcyi uznanie.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1899 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na r. 1901.

Dochody.

Poz. 1. Czynsze propinacyjne	7,800.000 K
Poz. 2. Opłaty od szynkarzy	374.000 „
Poz. 3. Opłaty od zakładania gorzeli	—
Poz. 4. Grzywny propinacyjne	6.200 „
Poz. 5. Dochód ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	40 „
Poz. 6. Odsetki zwłoki	20.000 „
Poz. 7. Zasiłek ze subwencji państwowej	1,782.258 „
Poz. 8. Odsetki od lokacyi gotówki	100.000 „
Poz. 9. Rozmaite	2.000 „
Suma dochodów	10,084.498 K

Izba uchwała bez rozprawy powyższe dochody galic. funduszu propinacyjnego ogólnego w sumie 10,084.498 koron, zgodnie z wnioskiem komisji:

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

Poz. 1. Spłata wylosowanych obligacyi	4,315.700 K
Poz. 2. Wypłata kuponow	3,424.210 „

Poz. 3. Prowizya bankowa	6.400 K
Poz. 4. Stemple na kwity od subwencji państwowej	5.580 „
Poz. 5. Podatek rentowy	342.421 „
Poz. 6. Podatek zarobkowy	243.824 „
Poz. 7. Bonifikacya funduszu krajowego i funduszy powiatowych	317.896 „
Poz. 8. Ryczałt za stemple od kwitów na czynsze propinacyjne	20.000 „
Suma wydatków	8,676.031 K
Porównując dochody	10,084.498 K
z wydatkami	8,676.031 „
okazuje się nadwyżka	1,408.467 K

Izba bez rozprawy uchwała wydatki w kwocie 8,676.031 kor., zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1901.

Dochód:

Poz. 1. Odsetki	359.717 K
---------------------------	-----------

Izba uchwała bez rozprawy budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na r. 1901 w dochodach w kwocie 359.717 koron zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1901.

Dochody:

Poz. 1. Odsetki	569.363 K
---------------------------	-----------

Izba uchwała bez rozprawy dochody galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1901 w kwocie 569.363 K, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

Poz. 1. Płace urzędników	70.390 K
Poz. 2. Płace służ	2.800 „
Poz. 3. Adyuta	1.600 „
Poz. 4. Dyurna	31.819 „
Poz. 5. Ryczałt na utrzymanie kasy	20.000 „
Poz. 6. Czysze najmu	5.000 „
Poz. 7. Koszta administracji powiatowej	52.000 „
Poz. 8. Dyety i koszta podróży	1.000 „
Poz. 9. Potrzeby kancelaryjne	3.000 „
Poz. 10. Drobne koszta zarządu	2.000 „
Poz. 11. Koszta sądowe	1.200 „
Poz. 12. Remuneracye, zapomogi, nieprzewidziane	20.000 „
Razem	210.809 K
Porównując dochody	569.363 K
z wydatkami	210.809 „
okazuje się nadwyżka	358.554 K

Izba uchwała bez rozprawy wydatki galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na r. 1901 w kwocie 210 809 kor., zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za r. 1900 i preliminarzu tegoż funduszu na r. 1902.

Sprawozdawca p. Skalkowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbań-

skiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalic:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie c. k. Dyrekcji galic. funduszu propinacyjnego z zamknięcia rachunków za rok 1900 i preliminarza na rok 1902 wyrażając Dyrekcji uznanie z powodu tak korzystnych wyników administracji.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1900 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek Komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego na r. 1902;

D o c h o d y.

Poz. 1. Czysze propinacyjne	8,000.000 K
Poz. 2. Opłaty od szynkarzy	368.000 „
Poz. 3. Opłaty od zakładania gorzelni i browarów i miodosytni	— „
Poz. 4. grzywny propinacyjne	4.000 „
Poz. 5. dochód ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	40 „
Poz. 6. Odsetki zwłoki	20.000 „
Poz. 7. Zasiłek z subwencji państwowej	1,782.258 „

Poz. 8. odsetki od lokacyi gotówki	100.000 K
Poz. 9. Rozmaite	2.000 „
Suma dochów	10,276.298 K

Izba bez rozprawy uchwała dochody galic. fund. propinacyjnego ogólnego na r. 1902 w kwocie 10,276.298 kor., zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

W y d a t k i.

Poz. 1. spłata wylosowanych obligacyi	4,490.100 K
Poz. 2. wypłata kuponów	3,249.856 „
Poz. 3. prowizya bankowa	6.400 „
Poz. 4. koszta stemplowe	5.580 „
Poz. 5. podatek dochodowy	—.— „
Poz. 6. podatek rentowy	324.986 „
Poz. 7. podatek zarobkowy	243.824 „
Poz. 8. bonifikacya dla funduszu krajowego i funduszów powiatowych.	317.896 „
Poz. 9. ryczałt za należności stemplowe od kwitów	20.000 „
Suma wydatków	8,658.642 K
Z porównania dochodów	10,276.298 K
Z wydatkami	8,658.642 „
Okazuje się nadwyżka	1,617.656 K

Izba bez rozprawy uchwała wydatki galic. funduszu prop. ogólnego w kwocie 8,658.642 koron, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić jako budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1902.

D o c h o d y.

Poz. 1. odsetki	420.691 K
---------------------------	-----------

Izba uchwała bez rozprawy budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego

na r. 1902 w dochodach w kwocie 420.691 kor., zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1902.

D o c h o d y.

Poz. 1. odsetki	584.295 K
---------------------------	-----------

Izba uchwała bez rozprawy budżet galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na r. 1902 w dochodach w kwocie 584.295 K, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

W y d a t k i.

Poz. 1. płace urzędników	65.820 K
Poz. 2. płace sług	2.800 „
Poz. 3. adjuta	1.600 „
Poz. 4. dyurna	31.819 „
Poz. 5. ryczałt do Skarbu Państwa za utrzymanie kasy	20.000 „
Poz. 6. czynsze najmu.	5.000 „
Poz. 7. koszta administracyi powiatowej	52.000 „
Poz. 8. diety i koszta podróży członków Dyrekcji	1.000 „
Poz. 9. potrzeby kancelaryjne	3.000 „
Poz. 10. koszta zarządu	2.000 „
Poz. 11. koszta sądowe	1.000 „
Poz. 12. remuneracye zapomogi i wydatki nieprzewidziane	20.000 „
Suma wydatków	206.239 „

Potrącając od dochodów	584.295 K
----------------------------------	-----------

Wydatki	206.239 „
-------------------	-----------

Nadwyżka funduszu rezerwowego 378.056 „

Doliczając dochody fundu-
szu zasobowego 420.691 K
i nadwyżkę dochodów
ogólnego funduszu propinacyj-
nego 1,617.656 „

wynosi suma nadwyżek do-
chodów, spodziewana wr. 1902 2,416.403 K

Izba uchwała bez rozprawy wydatki
galic fund. propinacyjnego rezerwowego na
r. 1902 w kwocie 206.239 kor., zgodnie
z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji administracyj-
nej w przedmiocie zezwolenia reprezenta-
cji powiatowej w Grybowie na zaciągnię-
cie pożyczki w kwocie 30.000 K.

Sprawozdawca p. Karatnicki uwol-
niony na wniosek sekretarza p. Urbań-
skiego od czytania sprawozdania, odczy-
tuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić nastę-
pującą ustawę:

U s t a w a

z dnia zezwalająca Reprezentacji
powiatowej w Grybowie na zaciągnięcie
pożyczki w kwocie 30.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego
Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkim Księstwem Krakowskim po-
stanawiam co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Grybowie
zezwala się w myśl §. 24. ust. o repr. pow.
na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki
w kwocie 30.000 koron.

Art. II.

Pożyczkę tę ma Reprezentacja powia-
towa użyć na pokrycie kosztów budowy
domu dla Reprezentacji powiatowej.

Art. III.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem
jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mo-
jemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia p. Stojałowski.

Przemawia p. Klemensiewicz.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawo-
zdawca zrzeka się głosu.

Izba przystępuje więc do rozprawy
szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej
ustawy *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej
ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem gło-
sowaniu uchwała cały projekt ustawy
en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek
sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czy-
tania bez czytania uchwała Izba powyższy
projekt ustawy w trzecim czytaniu bez
czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji szkolnej o czyn-
nościach Dep. II. Wydziału krajowego
w sprawach szkolnych, fundacyjnych i ar-
tystycznych.

Sprawozdawca p. Zaleski uwolniony
na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od
czytania sprawozdania, odczytuje następu-
jący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego,
z czynności Departamentu II-go za czas
od 15-go listopada 1899, do końca grudnia
1900 przyjmuje się do wiadomości.

Przemawia p. Cielecki i stawia nastę-
pującą rezolucję:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby w przyszłości w sprawozdaniu o czynnościach Departamentu II. była zawsze odpowiednia wzmianka o „Macierzy“ i o „Proświcie“.

Izba popiera rezolucję p. Cieleckiego

Przemawia p. Bojko.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

Przemawia p. Pilat.

Przemawia p. Stojalowski.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zapisany jest p. Skalkowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Skalkowski.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek komisji.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Cieleckiego.

Przemawia p. Cielecki.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje rezolucję p. Cieleckiego.

Izba uchwała rezolucję p. Cieleckiego.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o kraj. szkole gospodarstwa lasowego za rok 1899/90.

Sprawozdawca p. Zdzisław Tzrnowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o szkole gospod. kraj. za rok 1899/1900.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby możliwie najspieszniej przystąpił do ubezpieczenia stromej szkarpy ogrodu szkolnego od ulicy Św. Marka.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał, czy nie zachodzi potrzeba rozszerzenia budynku szkolnego i ażeby ewentualnie w tym kierunku na najbliższej sesji Sejmowi odpowiednie wnioski przedstawił.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek I, II, III, oddzielnie, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie gal. Kasy oszczędności.

Sprawozdawca p. Binder uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 21. maja 1901 l. 31.439 o gal. Kasie oszczędności, a zarazem przedłożone niem regulaminy i instrukcje, a mianowicie:

1. Instrukcję dla syndyka,
2. „ „ oddziału kasowego,
3. „ „ biura kontroli wkładek,
4. Instrukcję „ kasy wkładek,
5. „ „ buchhalteryi,
6. „ kancelaryjną dla oddziału hipotecznego,
7. Pragmatykę służbową urzędników i sług,
8. Regulamin dla Wydziału kasy,
9. Instrukcję dla Komitetu rewizyjnego,

10. Regulamin dla Dyrekcyi,
11. Instrukcyę co do pożyczek hipotecznych,
12. Instrukcyę o udzielaniu pożyczek gminom i powiatom,
13. Instrukcyę o udzielaniu kredytów budowlanych,
14. Regulamin zestosunkowania poszczególnych, statutem dozwo-
lonych lokacyi

z tem wszakże zastrzeżeniem, że uwagi komisji, odnoszące się do regulaminów pod 8—14 przy interpretowaniu zastosowane będą.

2. Sejm udziela Zarządowi gal. Kasy oszczędności we Lwowie absolutorium z rachunków Kasy za rok 1900.

3. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby wziął pod rozwagę następstwa łączące się z osiągnięciem przez gal. Kasę oszczędności stanu kapitałów wkładowych w sumie 70,000.000 koron i w porozumieniu z Zarządem Kasy przedstawił swoje wnioski najbliższemu Sejmowi.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek 1, 2, 3 komisji oddzielnie, które sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji solnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w zakresie sprzedaży soli.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży soli pod jego zarządem w roku 1900 przyjmuje się do wiadomości.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby uchylił obowiązek ubezpieczenia przez Wy-

dział krajowy kredytu, udzielonego mu w poborze soli z salin, weksłami.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby w porozumieniu z królewskim rządem węgierskim dążył do obniżenia fiskalnych cen soli — a w pierwszym rzędzie cen soli dla bydła.

IV. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby rozszerzył ulgi, ułatwiające ludności rolniczej w okolicach, położonych w pobliżu źródeł słonych, korzystanie z tego naturalnego bogactwa przyrody dla użytku chowu bydła.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przystąpił wreszcie do odbudowania spalonej saliny w Dolinie.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zarządził budowę toru dowozowego od stacyi c. k. kolei państwowej, do salinarnych magazynów soli w Kałuszu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przyjęcie wniosków I—VI. komisji *en bloc*, przyjmuje powyższe wnioski I—VI. komisji *en bloc*.

Następuje:

Sprawozdanie komisji bankowej o przedłożeniu Wydziału krajowego o Banku krajowym za rok 1900.

Sprawozdawca p. Loewenstein uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym za rok 1900;

2. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutorium z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1900.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby opracował i Sejmowi na najbliższej sesyi przedłożył wnioski, celem utworzenia w Banku krajowym osobnego oddziału przemysłowego.

Zadaniem oddziału tego byłoby: 1) udzielanie kredytu przemysłowego na bezpośrednio produkcyjne cele, na wykonywanie zamówień, przedsiębiorstw, dostaw itp., 2) inicjatywa w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, udział w ich zakładaniu przez częściowe dostarczanie kapitału zakładowego, akcyjnego czy udziałowego, finansowanie itp.

W tym celu należy kapitał zakładowy Banku przez odpowiednią dotację z funduszu krajowego podnieść w sposób wydający.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu wniosek p. Romanowicza do zbadania i zdania zeń sprawy na najbliższej sesyi sejmowej.

Izba popiera wniosek p. Abrahamowicza.

Przemawia p. Okuniewski.

Przemawia p. Rotter.

Przemawia p. Romanowicz i oświadcza, iż zgadza się na wniosek p. Abrahamowicza.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej.

Przemawia zapisany do głosu p. Maryewski.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek 1, następnie 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje, wreszcie w oddzielnem głosowaniu uchwała wniosek p. Romanowicza z poprawką p. Abrahamowicza.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 6 lipca 1901 roku godzinę 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 8 m. 15 wieczorem.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Andrzej Potocki.

Stanisław Niezabitowski.

